O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Халқ сўзи

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2003 йил 4 ноябрь, №225 (3337) Сешанба

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

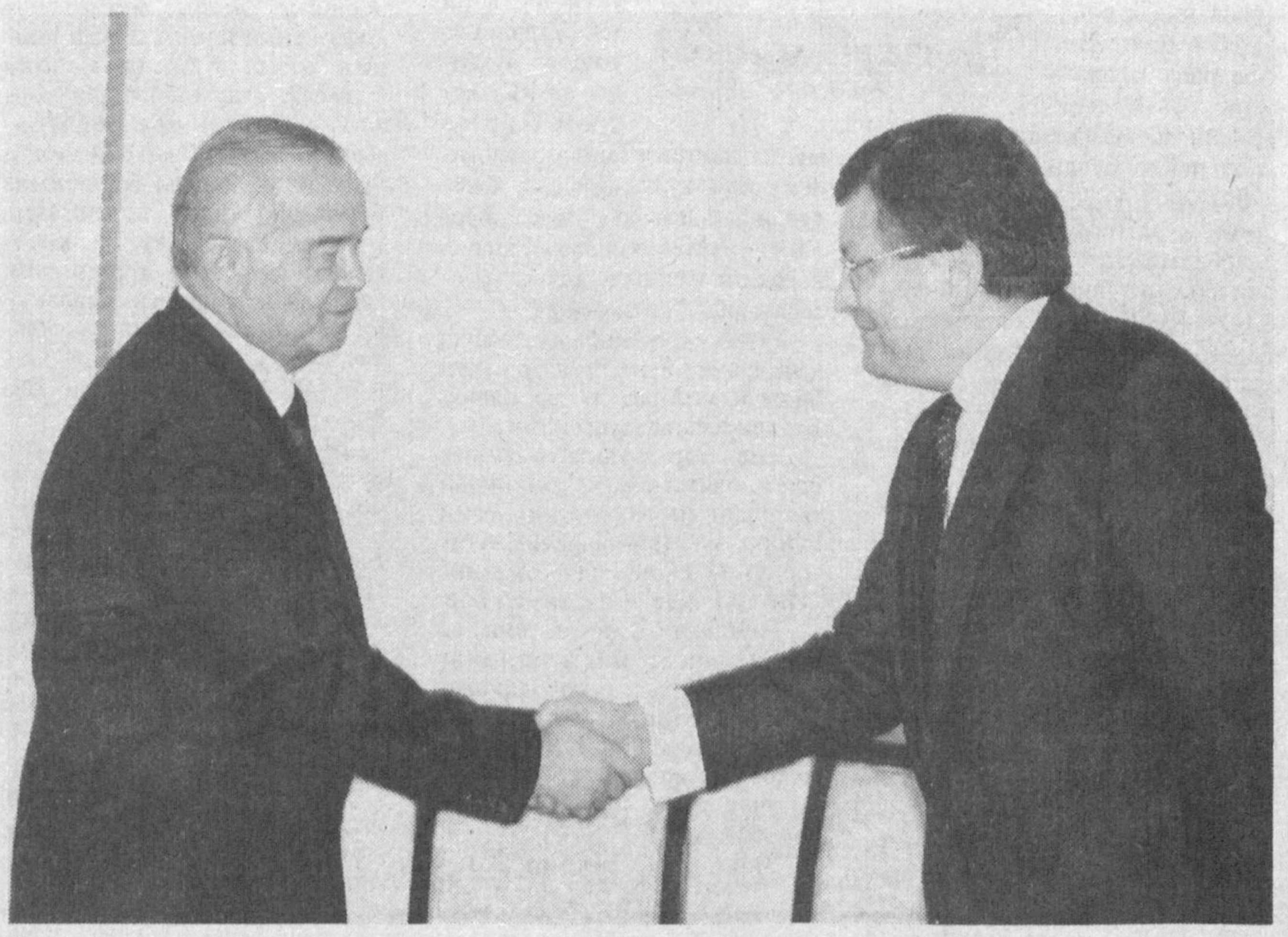

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 3 ноябрь куни Оқсаройда Украина ташқи ишлар вазири Константин Грищенкони қабул қилди.

— Биз Ўзбекистон билан Украина ўртасидаги муносабатларга ташқи сиёсатимизнинг устувор йўналишларидан бири сифатида қараймиз, — деди мамлакатимиз раҳбари учрашувда. — Давлатларимиз ўртасида барча соҳаларда йўлга қўйилган самарали ҳамкорлик катта истиқболга эга.

Стратегик ҳамкорлик тамойилларига асосланган Ўзбекистон — Украина муносабатлари икки мамлакат томонидан ҳам юқори баҳоланади ва қадрланади. 1992 йилдан буён ҳозиргача икки давлат ўртасида тўққиз марта олий даражадаги ташриф амалга оширилгани ва ўзаро бир юз ўттиздан зиёд ҳужжат имзолангани ҳам ушбу алоқаларнинг анъанавий дўстлик, ўзаро манфаатдорлик, ишонч ва ҳурмат асосида ривожланаётганини тасдиқлайди.

1997 йилнинг мартида икки давлат Президентлари Ўзбекистон билан Украина ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш учун ҳукуматлараро қўшма комиссия ташкил қилишга келишиб олган ва бу тўғрида протокол имзолаганди. Шундан буён мазкур комиссия мунтазам мажлис ўтказиб, долзарб масалаларни муҳокама этиб келади. Унинг шу йил январда бўлиб ўтган бешинчи мажлисида савдо, ёқилғи-энергетика, транспорт, фан-техника, таълим ҳамда сайёҳлик ва маданият соҳаларида ҳамкорликни кенгайтириш масалалари кўрилди. Айтиш жоизки, ҳозирги кунда мазкур соҳаларда алоқалар кўлами тобора кенгаймоқда.

Ўзаро савдо-иқтисодий муносабатлар ҳам ривожланиб бораётир.

Жорий йилнинг саккиз ойи якунларига кўра, мамлакатларимиз ўртасидаги савдо ҳажми 238 миллион АҚШ долларидан ошган. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ўттиз фоиз кўпдир.

Мамлакатларимиз халқаро ташкилотлар доирасидаги ҳамкорлик борасида доимий равишда маслаҳатлашувлар ўтказади. Ўзбекистон ва Украина БМТ Хавфсизлик кенгашини ислоҳ қилиш ва уни халқаро хавфсизликнинг замонавий тизимига мослаштириш юзасидан ҳамфикрдир.

Украина Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатини қўллаб-қувватлайди.

Оқсаройдаги мулоқот чоғида Ўзбекистон — Украина муносабатлари ҳамда мамлакатларимизнинг халқаро ва минтақавий тузилмалар доирасидаги ҳамкорлигига оид, шунингдек, минтақамизда ва халқаро майдондаги бугунги вазият билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашилди.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти.
Дилшод ЮСУПОВ олган сурат.

Ўзбекистон АҚШ билан стратегик ҳамкорлик ўрнатган саноқли давлатлар сирасига киради. 11 сентябрь воқеаларидан кейин АҚШ раҳбарлигида халқаро коалиция тузилиб, Афғонистондаги террор ўчоқларига барҳам бериш учун кураш бошлангач, Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқалари мустаҳкамлана бошлади. Террорчилик хуружини ўз бошидан кечирган Ўзбекистон халқаро коалицияни биринчилардан бўлиб қатъий қўллаб-қувватлади. Ўзаро ишонч, мақсадларнинг муштараклиги Ўзбекистон ва АҚШни стратегик ҳамкорларга айлантирибгина қолмай, ўзаро алоқаларни муттасил ривожлантиришга йўл очмоқда. Таниқли сиёсатшунос Збигнев Бжезинскийнинг юртимизга ташрифи бу фикрнинг яна бир тасдиғидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 3 ноябрь куни АҚШнинг Стратегик ва халқаро тадқиқотлар маркази консултанти, АҚШ Президентининг миллий хавфсизлик масалалари бўйича собиқ маслаҳатчиси З.Бжезинскийни қабул қилди.

— Биз сизни нафақат АҚШ, балки жаҳон ижтимоий-сиёсий ҳаётида таниқли арбоб деб биламиз, — деди Ислом Каримов меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан. — Ушбу учрашув Ўзбекистон — АҚШ муносабатларига доир қатор масалаларни яна бир карра илмий ва сиёсий нуқтаи назардан муҳокама этишга яхши имкон яратмоқда.

З.Бжезинский 1928 йили Варшавада туғилган ва кейинчалик АҚШ фуқаролигини олган. Сиёсат оламида катта нуфузга эга арбоб. Унинг тадқиқот ва таҳлилий мақолаларига жаҳон сиёсатчиларининг қизиқиши катта. У ўзининг аксарият тадқиқотларини АҚШнинг ташқи сиёсатдаги стратегияси ҳамда шўролар тузуми таҳлилига бағишлаган. 1977-1981 йиллари АҚШнинг ўша пайтдаги президенти Жимми Картернинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси бўлган.

З.Бжезинский дунёнинг турли минтақаларидаги сиёсий вазиятларни теран таҳлил қилади. Шу боис АҚШ раҳбарлари унинг ташқи сиёсат борасидаги фикр-мулоҳазаларини юксак қадрлайди. У Ўзбекистон минтақамизда муҳим ўрин тутишини таъкидлаб, биз билан ҳамкорлик АҚШ манфаатлари учун муҳим аҳамиятга эгалигини концептуал асослаб берган.

Бу шахснинг мамлакатимизга ташрифи ва давлатимиз раҳбари билан учрашуви катта воқеадир. Зеро, у Президент Ислом Каримов раҳнамолигида изчиллик билан амалга оширилаётган ислоҳотлар, узоқни кўзлаб юритилаётган ташқи ва ички сиёсат, Ўзбекистоннинг халқаро ҳамжамиятда ўзига муносиб ўрин топиши, жамиятимизнинг сиёсий-ижтимоий ва демократик шаклланиши, иқтисодиётимиздаги юксалиш жараёнлари жаҳон сиёсатчиларининг диққат марказида турганини кўрсатади.

Оқсаройдаги суҳбат чоғида Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги алоқалар, минтақада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, халқаро террорчиликка қарши кураш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти.
Дилшод ЮСУПОВ олган сурат.

ОЛИЙ МАЖЛИСДА

Мамлакатимизга расмий ташриф буюрган Украина ташқи ишлар вазири Константин Грищенко 3 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раиси Эркин Халилов билан учрашди.

Учрашувда икки мамлакат ўртасида барча соҳалардаги алоқалар изчил ривожланиб бораётгани таъкидланди. Томонлар Ўзбекистон ва Украина олий қонун чиқарувчи органлари ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш юзасидан фикр алмашди.

Шу куни украиналик меҳмон Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов билан учрашиб, икки томонлама савдо-иқтисодий муносабатларни янада фаоллаштиришга оид масалаларни муҳокама қилди.

(ЎзА).

1-3 ноябрь кунлари Украина ташқи ишлар вазири Константин Грищенко расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди.

ҲАМКОРЛИК ДАСТУРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Ташқи ишлар вазирлигининг Қабуллар уйида икки мамлакат ташқи сиёсат маҳкамалари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди. Содиқ Сафоев ва Константин Грищенко стратегик ҳамкор давлатлар ҳисобланган Ўзбекистон ва Украинанинг ўзаро муносабатларига доир масалалар, қатор халқаро муаммолар юзасидан фикр алмашди.

Учрашув якунида Ўзбекистон ва Украина ташқи ишлар вазирликлари ўртасида ҳамкорлик дастури имзоланди.

Меҳмон Бухоро ва Самарқанд шаҳарларини зиёрат қилди.

Пойтахтимиздаги "Мотамсаро она" ёдгорлиги ҳамда атоқли украин шоири Тарас Шевченко ҳайкали пойига гул қўйди.

(ЎзА).

ТОШКЕНТ. 3 ноябрь. (ЎзА мухбири Фазлиддин АРЗИЕВ).

Мамлакатимизга ташриф буюрган АҚШнинг Стратегик ва халқаро тадқиқотлар маркази консултанти, АҚШ Президентининг миллий хавфсизлик масалалари бўйича собиқ маслаҳатчиси Збигнев Бжезинский 2 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Содиқ Сафоев билан учрашди.

ЗБИГНЕВ БЖЕЗИНСКИЙНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИ

Учрашувда икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар изчил ривожланиб бораётгани таъкидланди. Томонлар ўзаро алоқаларнинг бугунги аҳволи, минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, халқаро террорчиликка қарши кураш билан боғлиқ масалалар хусусида фикрлашди.

З.Бжезинский Ўзбекистонни Марказий Осиёда муҳим ўрин тутувчи давлат сифатида эътироф этар экан, дунёвий хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш, терроризмга, наркобизнесга қарши кураш каби масалаларда Ўзбекистон ҳамда АҚШ тутган йўл ва мақсад бир йўналишда, қарашлар эса бир-бирига ҳамоҳанг эканини таъкидлади. Бу муштараклик мамлакат барқарорлиги ва халқ осойишталигини мустаҳкамлаш ниятида ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантириб бораверишни билан изоҳланади.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистонлик футболчилар — ғолиб

Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида бўлиб ўтган "1-Африка-Осиё ўйинлари"да ҳамюртларимиз муваффақиятли иштирок этдилар.

31 октябрь куни Ҳайдарободдаги Лаъл Баҳодир Шастри стадионида бўлиб ўтган финал учрашувида юртдошларимиз мезбон мамлакат жамоаси — ҳиндистонлик футболчилар билан майдонга тушишди.

Учрашувнинг биринчи бўлимида ҳисоб очилмади. Иккинчи бўлимнинг 45-дақиқасида ҳамюртимиз Ислом Инъомов рақиб жомоаси дарвозасини ишғол этди. Бу эса ўйин тақдирини ҳал қилди — учрашув 1:0 ҳисобида мамлакатимиз футболчилари ғалабаси билан якунланди.

Футболчиларимиз сингари ўзбек чарм қўлқоп усталари ҳам "1-Африка-Осиё ўйинлари"нинг бокс мусобоқаларида муваффақиятли иштирок этишиб, 5 та олтин ва 2 та бронза медали соҳиби бўлишди.

Шуҳрат УМИРОВ,
"Жаҳон" АА мухбири
Деҳли.

Тиббий кўрик самараси

Халқаро «Соғлом авлод учун» жамғармаси Республика тиббий ижтимоий маркази мутахассислари Қўриқ Арнасой туманининг Б. Файзиев номли, «Туркистон», «Самарқанд» хўжаликларида аҳолини оммавий тиббий кўрикдан ўтказишди. Тадбир вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасининг тажрибали тиббиёт ходимлари билан ҳамкорликда уюштирилгани ўз самарасини берди. Замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланган ҳар икки гуруҳ уч кун давомида туманнинг энг чекка қишлоқларидаги барча болаларни, 350 нафардан зиёд аёлларни кўрикдан ўтказишга улгурди. Шунингдек, аҳолига кундалик зарур дори-дармонлар ҳам бепул тарқатилди.

Ўз мухбиримиз.

«Ҳосил — 2003»

Бугун мамлакатимизнинг қай бир гўшасига борманг, қалб кўри, пешона тери эвазига етиштирилган пахта ҳосилини нобуд қилмай териб олишга бел боғлаган пахтакорларга, уларга баҳоли қудрат ёрдам бераётган ҳашарчиларга кўзингиз тушади. Уларнинг ҳаракатлари, шиддатига ҳавас билан боқасиз. Мақсад — етиштирилган мўл ҳосилни ёғинсочинли кунларга қолдирмай саранжомлаб олиш.

Санъаткорлар пахтакорлар ҳузурида

— Ширкат хўжалигимизнинг Музработ туманида биринчилардан бўлиб пахта тайёрлаш йиллик шартномавий режасини бажаришида тумандаги "Беҳрўз" эстрада дастасининг ҳам муносиб ўрни бор, — дейишади И. Диёров номли хўжалик пахтакорлари. — Туман маданият уйи қошида ташкил этилган санъаткорлардан иборат гуруҳлар хўжаликларда бўлишиб, пахтакорларнинг кўнгилли дам олишларини таъминлашга катта ҳисса қўшаётир.

Дарҳақиқат, Республика Маданият ишлари вазирлигидан олинган маълумотларга қараганда, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда фаолият юритаётган вилоят ва шаҳар театрлари жамоалари, маданият уйлари ходимлари бугунги кунда пахта терими илғорлари хизматида. Жумладан, Бобур номидаги Андижон вилоят театри жамоаси Қўрғонтепа туманидаги "Намуна", Бўз туманидаги Шодмонов номидаги, Хўжаобод туманидаги "Тўраобод" ширкат хўжаликларида бўлишди. Пахтакорлар театр репертуаридан жой олган "Оқибат", "Чўлпон", "Алпомишнинг қайтиши" сингари спектаклларни мириқиб томоша қилиш билан бир қаторда, вилоятнинг кўзга кўринган санъаткорларининг қўшиқлари, жозибадор рақсларидан ҳам баҳраманд бўлдилар.

— Бизнинг пахтакорлар учун тайёрлаган махсус дастурларимиз барчага манзур бўлаётганидан, уларга баҳоли қудрат кўмак бераётганимиздан хурсандмиз, — дейди театрнинг бадиий раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Жавлон Тошхўжаев. — Айниқса, халқимиз-

(Давоми 2-бетда).

Пойтахтимизда

Одил судловнинг долзарб муаммолари

Кеча Тошкент шаҳрида АҚШнинг мамлакатимиздаги элчихонаси ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги билан ҳамкорликда ташкил этган Марказий Осиё ҳудудий (регионал) конференцияси ўз ишини бошлади.

Конференция ишида Марказий Осиё мамлакатларида жиноий одил судлов тизимини ислоҳ қилишнинг энг долзарб масалалари муҳокама этилади.

Конференцияни Дэвид Эпплтон (АҚШнинг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили) ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг биринчи ўринбосари И. Абдуллаев кириш сўзи билан очдилар.

Конференция ишида таниқли олимлар, шунингдек, Марказий Осиё давлатлари ва Россиянинг қонунчилик ва юридик идоралари вакиллари иштирок этмоқдалар.

Қатнашчилар уч кун давомида жиноят қонунчилиги ислоҳотларига оид масалаларни муҳокама қиладилар.

Адлия вазирлиги
Матбуот хизмати.

«Мадҳубани» кўргазмаси очилди

Ўзбекистон Бадиий академияси Кўргазмалар залида Ҳиндистон элчихонаси қошидаги Маданият маркази билан ҳамкорликда Ҳиндистоннинг кўҳна тасвирий санъати "Мадҳубани" кўргазмаси очилди. "Мадҳубани" бир неча асрлардан буён сақланиб келаётган диний рамзлар ва геометрик услубда яратилиб, у ҳинд аёлларига хос тасвирий санъат ҳисобланади. Мазкур санъатнинг ўзига хос жиҳатларига назар ташласангиз, асарлар асосан деворлар ёки ерга чизилганлиги билан ажралиб туради. Унда асрлардан-асрларга, авлодлардан-авлодларга ўтиб келаётган ҳинд мифологияси, фольклор санъати тараннум этилади.

Насиба МАХМУДОВА,
ЎзМУ талабаси.

Жойлардан хабарлар

Қарор моҳиятини тушунтирилмоқда

Олий Мажлис томонидан қабул қилинган «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг сафарбарлик чақируви резервидаги хизматини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари асосида кузги ҳарбий хизматга чақирув ишлари ҳам якунланиб қолди. Жойларда ўтказилган мазкур тадбирларни ОАВда кенг ёритилишига бағишланган Марказий Офицерлар уйида анжуман ўтказилди. Йиғилишда Мудофаа вазирлигидан вакиллар иштирок этишиб, журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб бердилар.

Юнус БЎРОНОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Деристонда янги шифо маскани

Фориш туманининг тоғлик қишлоғи — Деристонда янги шифо маскани қуриб фойдаланишга топширилди. Қишлоқ кишиларининг оғирини енгил қилган замонавий тиббиёт пунктини барпо этиш учун "Лазиз" кичик корхонаси 39 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди.

Ҳозирда шифо масканида 14 нафар малакали шифокор беморларга тиббий хизмат кўрсатаётир.

Б. САТТОРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Самарқандда Европа мусиқаси

Самарқанднинг Регистон майдонида Буюк Британиянинг машҳур "ALLEGRI" гуруҳи ижросида жаҳон мумтоз мусиқаси оҳанглари янгради.

— Ушбу концерт Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан уюштирилди, — дейди элчихона котиби Данел Грзенда. — Гуруҳ бу йил ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонламоқда. "ALLEGRI" юбилей концертларини мумтоз мусиқанинг чин ихлосмандлари юрти Ўзбекистондан бошлади.

А. САТТОРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Токиода Навоийга ҳайкал

Япония пойтахти Токиода шеърият мулкининг султони, буюк мутафаккир Алишер Навоийнинг ҳайкали ўрнатиладиган бўлди. Шу муносабат билан улуғ ватандошимизнинг сиймосини яратиш Равшан Миртожиевга топширилди. Маълумки, ҳайкалтарош ижоди маҳсули Навоий сиймоси Россия пойтахти Москванинг Добринин майдонида ҳам қад ростлаб турибди.

Янги ёдгорлик Токио маданият ва санъат университети саъй-ҳаракати билан шу ўқув юрти ҳудудида қад ростлаши кўзда тутилган. Бу ўзбек ва япон халқлари ҳамкорлигининг рамзи бўлиб қолади.

"Туркистон-пресс"

Обуна

Кечга қолган армон қилур

Муҳтарам газетхон!

Ҳозирги замонда жамият қонунлари, меъёрий ҳужжатларни билмасдан яшаб бўладими?

Мамлакатимизда, Ер юзида рўй берган воқеалардан бехабар юриш мумкинми?

Кундалик газетани кузатмай, замондан ортда қолиш тўғри келадими?

Йўқ, дейсизми? У ҳолда вақтни бой бермай «Халқ сўзи» га обуна бўлинг.

ГАЗЕТА:

Бу — ҳаётимиз кўзгуси
Ҳам тафаккурнинг кўзи.
Сизга ҳамроҳ, маслаҳатгўй,
содиқ дўстдир — «Халқ сўзи»!

2004

Нашр индексимиз — 229

ЗБИГНЕВ БЖЕЗИНСКИЙНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мудофаа вазири Қодир Ғуломов билан учрашувда минтақавий хавфсизлик масалалари, хусусан, Афғонистондаги вазият борасида фикр алмашилди.

Ташрифнинг иккинчи куни америкалик меҳмон Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раиси Эркин Халилов билан учрашди. Музокарада Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги парламентлараро алоқаларни янги босқичга кўтариш учун барча имкониятлар мавжудлиги таъкидланиб, истиқболда мазкур йўналишдаги ҳамкорликни янада жадаллаштириш лозимлиги таъкидланди. Томонлар, шунингдек, қонунчилик, давлатларимиз ўртасидаги ҳуқуқий базани мустаҳкамлаш, Ўзбекистонда ислоҳотларни амалга оширишда ўзаро тажриба алмашишни кенг йўлга қўйиш хусусида ҳам фикрлашди.

Улкан сиёсий тажрибага эга бўлган З.Бжезинский нафақат демократик партия, балки республикачилардан чиққан АҚШ президентлари билан ҳам ишлаган. 1977-1981 йилларда у АҚШнинг ўша вақтдаги президенти Жимми Картернинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича масалаҳатчиси лавозимида фаолият юритган.

З.Бжезинский геосиёсат соҳасида дунёдаги энг кучли мутахассислардан бири саналади. У биринчилардан бўлиб Ўзбекистон билан ҳамкорлик АҚШ манфаатлари учун стратегик муҳим аҳамият касб этишини концептуал асослаб берган эди. Ҳозир З.Бжезинский янги мустақил давлатларнинг ташқи дунё билан муносабатлари ҳамда жаҳон ҳамжамияти билан интеграциялашув масалалари борасида ишламоқда.

Меҳмон Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети профессор-ўқитувчилари ва талабалари билан учрашиб, долзарб халқаро мавзуларда маърузa қилди. Университетга ташрифи чоғида З.Бжезинскийга мазкур билим масканининг Фахрий доктори унвони берилди.

Ҳашар — элга ярашар

Шанба куни "Экосан" халқаро жамғармаси ташаббуси билан мамлакатимизда экологик ҳашар бўлиб ўтди. Қарийб 8 миллион киши иштирок этган ушбу тадбирдан тушадиган маблағ Оролбўйи оналари ва болаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, минтақадаги гуманитар лойиҳаларни амалга оширишга сарфланади. Пойтахтимиздаги Ботаника боғида ўтказилган ҳашарда эса, анъанага кўра ёзувчилар, шоирлар, олимлар, санъаткорлар, дипломатлар ва халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирок этишди.

Мавжуда ТОЖИБОЙ қизи.

Конимех туманидаги «Сарибел» ширкат хўжалигида дунёга машҳур «Меха Сибири» компанияси билан ҳамкорликда янги қўшма корхона иш бошлади.

Новосибирскда «Сарибел» савдо уйи

Эндиликда туман қоракўлчилари ўз маҳсулотларини арзон нархларда тижоратчи-ю, олибсотарларга бериб юборишмайди. «Сарибел — Диамет» корхонасида барча турдаги қоракўл териларни қабул қилиш имконияти бор.

Пухта ошланган терилар хўжаликнинг Новосибирскдаги савдо уйи орқали сотувга чиқарилади. Нархи қоракўлчиларга маъқул. Исташса ёғоч, металл, қувур ва бошқа маҳсулотларни ўзаро айирбош қилишлари ҳам мумкин.

Қўшма корхона иккала томон учун ҳам манфаат келтира бошлади.

Абдуваҳоб ПИРМАТОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Бухоролик математиклар Лос-Анжелесда

Лос-Анжелесда етмиш мамлакатнинг забардаст математиклари иштирокида «Компьютер техникаси таҳлили ва базаги операторлари» мавзуида ўтказилган халқаро анжуманда бухоролик Анвар Қобулов ва Саид Қурбонов ҳам қатнашди.

МДҲ давлатларидан фақат Ўзбекистон ва Россия Федерациясининг Стеклов номидаги математика институти вакиллари қатнашган беш кунлик анжуманда жаҳон олимлари «дизайн автомейшн» муаммосини ўрганишди.

«Туркистон-пресс»

Экологик маданият — ҳаёт талаби

Бугунга келиб табиат, атроф муҳит муҳофазаси, халқаро миқёсдаги мўътабар ташкилотларнинг маълумотига қараганда, бамисоли тинчлик, осойишталикни сақлашдай долзарб муаммо қаторида яна бир муаммога айланмоқда.

Собиқ совет тузуми шароитида, айниқса, чет республикаларда экологик муаммолар кучайди. Жумладан, Ўзбекистонда ер химикатлар билан заҳарланди, Орол денгизи ҳалокатга юз тутди, Тожикистоннинг алюминий заводи республикамизнинг айрим жанубий туманларига келтираётган зарар ўша йилларда бошланди.

Фақат мустақиллик Ватанимиздаги аҳволни тўғри баҳолаш ва муаммоларни ҳал этишга имконият яратди. Жумладан, экология, меҳнатни муҳофазалаш масалалари давлат миқёсидаги муҳим вазифалар қаторига кирди. Бу борада бир қатор муҳим давлат қонунлари қабул қилинди. Президентимизнинг шахсан ўзлари мамлакатда экологик маданиятни ривожлантиришга, Орол денгизи атрофидаги муҳитни яхшилашга катта эътибор кўрсатмоқда ва бу муаммога халқаро ҳамжамият диққатини қаратмоқдалар.

Мен шу фан йўналишларининг бир заҳматкашиман. Совет даврида табиат ва меҳнат муҳофазасига бағишланган китобим бизда чиқмай, Ал-Жазоир шаҳрида француз тилида чиққан эди. Мустақиллик йилларида эса бира-тўласига экология ва меҳнат муҳофазасига бағишланган икки китобим «Ўқитувчи» ва «Ўзбекистон» нашриётларида чоп этилди. 2002-2003 ўқув йилида фан докторлиги илмий ишини ҳимоя қилдим.

Айнан мустақиллик йилларида мен ишлаётган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтидаги «Меҳнат муҳофазаси» кафедраси янада равнақ топди. Кафедрада экологик муаммолар билан шуғулланадиган олимлар пайдо бўлди. Бу кафедра 2002-2003 ўқув йили якунларига кўра намунали кафедралар қаторига кирди. Ўқитувчиларимиз Давлат илмий-техник марказига «Экологик тоза пахта заводи» мавзусини тавсия этиб, 6 миллион сўмлик грантни ютди. Чунки бу масала ҳозирги ишлаб чиқариш учун ўта долзарб. Грант бўйича фаолиятимизни муваффақиятли бошлаб, «Дўстлик» пахта тозалаш заводи билан 530 минг сўмлик хўжалик шартномасини тузиб, завод буюртмасига биноан чангли ҳавони тозалаш ускуналарини тайёрлаб, тақдим этдик. Бизнинг бу ишимиз пахта тозалаш заводида экологик муҳит ва меҳнат шароитини сезиларли даражада яхшилайди.

Долзарб мавзу

Биз экология ва меҳнат муҳофазаси мавзуларида олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари учун дарсликлар яратиш устида ҳам қизғин ишламоқдамиз. Масалан, магистратура бўлими талабалари учун яратилган «Пахта тозалаш корхоналарида ташқи муҳитни муҳофаза қилиш» номли дарслик, республикамиздаги техникавий олий ўқув юртлари талабаларига ва умуман муҳандис-техник ходимларга мўлжалланган «Саноат экологияси» ўқув қўлланмаси ва касб-ҳунар коллежлари учун тайёрланган «Меҳнат муҳофазаси» дарслиги тегишли таълим муассасаларида ўқитилмоқда.

Ўтган ўқув йили давомида кафедрамиз илмий ишлари учун битта илмий патент ҳам олдик. Бундан албатта ҳурсандмиз.

Яна бир муҳим янгилик шуки, олимларимиз томонидан тайёрланган «Экология» фани бўйича электрон дарслик «Интернет»га киритилди. Бизнинг «Интернет»да ўз сайтимиз бор.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ушбу кафедраси республикадаги барча техник олий ўқув юртлари «Экология», «Меҳнатни муҳофаза қилиш» кафедралари учун таянч илмий кафедра ҳисобланади.

Экология, таъбир жоиз бўлса, барча фанларнинг онасидир. бундай билим билан боғча ёшидаги болалардан тортиб ҳамма мутахассислик эгалари қуролланиши керак. Ахир ўзингиз тасаввур қилинг, талабалар олий ўқув юртини битириб ишлаб чиқаришга боради, улар корхонада раҳбар, бош муҳандис ёки камида цех бошлиғи бўлиб ишлайдилар. Мобода бу мутахассисларда экологик билим, меҳнат муҳофазасини илмий асосда ташкил этиш бўйича малака бўлмаса, улар ишлаётган корхона ёки цехда ҳеч қачон замонавий меҳнат фаолияти бўлмайди. Хуллас, ёшларимиз баркамол авлод бўлишлари учун, жумладан, чуқур экологик маданиятли бўлишлари ҳам керак. Экологик маданият кучли ривожланган мамлакатларда ҳаёт, турмуш ва ишлаб чиқариш маданияти ҳам бошқача бўлади.

Мамлакатимизда экология ва меҳнат муҳофазасига эътиборнинг ортиб бораётганлиги — яхшиликнинг аломати. Демак, биз экологик ва меҳнат маданияти сари бораяпмиз. Шу йўлда мустаҳкам бўлсак, ҳаётимиз ва эл саломатлиги тобора яхшиланиб, иқтисодиётимизнинг эса самарадорлиги ошиб бораверади.

Очил ҚУДРАТОВ, техника фанлари доктори, профессор.

Ўз ҳуқуқини билган одам ўз қадр-қимматини ҳам билади. Ёшларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларни ҳукуматимиз томонидан чиқарилаётган ҳужжатлар билан таништириш борасида Қоровулбозор прокуратураси ходимлари ибратли ишларни амалга ошираётирлар. Айни кунларда туман прокурори, адлия маслаҳатчиси Аҳмаджон Тоғаев тумандаги маҳаллалар, корхона ва ташкилотларда, мактаблар, ўқув муассасаларида бўлиб турли мавзуларда учрашувлар, давра суҳбатлари ўтказаётир.

СУРАТДА: туман прокурори Аҳмаджон Тоғаев Қоровулбозор саноат ва транспорт касб-ҳунар коллежи талабалари билан Конституциямиз ҳақида суҳбат ўтказаётган пайти акс эттирилган.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Хабарлар оқимидан

Қораўзакликлар зафари

Қораўзак тумани пахтакорлари Қорақалпоғистон Республикасида биринчи бўлиб пахта топшириш шартнома режасини бажарди. Топширилган хом ашёнинг катта қисми фермерлар ҳиссасига тўғри келди. Бу юксак хирмонда «Қашириқали», «Қуролпа» ширкат хўжаликларининг ҳиссаси катта бўлди. «Қоракўл» фермерлар уюшмасининг ҳиссаси эса 880 тоннани ташкил этди.

Туманда пахта йиғим терими давом этмоқда.

ЯнгибойҚЎЧҚОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Жомбой — илғорлар сафида

Самарқанд вилоятининг Жомбой тумани пахтакорлари ҳам пахта сотиш юзасидан белгиланган давлат буюртмасини ошиғи билан адо этдилар. Қабул пунктларига 15 минг тоннадан ортиқ сифатли хом ашё етказиб берилди.

Ялпи ҳосилнинг 9800 тоннага яқини ширкат хўжаликлари, 5200 тоннадан ортиғи эса фермер хўжаликлари ҳиссасига тўғри келди.

Абдурасул САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Санъаткорлар пахтакорлар ҳузурида

(Давоми. Боши 1-бетда).

нинг севимли санъаткорлари Ўзбекистон халқ артистлари Х. Олимжонов, О. Саидбурхонов, хизмат кўрсатган артистлар Б. Маматхонов, М. Бойматова ва бошқаларнинг дала шийпонларидаги чиқишларини пахтакорлар меҳр билан қарши олмоқдалар.

Бухоролик санъаткорлар ҳам пахта-йиғим терими авж паллага кирган шу кунларда пахтакорларнинг чинакам мададкорларига айланишган. Айниқса, Ромитан туманидаги "Оромитан" ашула ва рақс жамоаси, Пешку туманидаги "Наво", Жондор туманидаги "Дилдор" халқ ашула ва рақс дасталарининг саъй-ҳаракатлари таҳсинга сазовор. Улар вилоят пахта далаларида меҳнат қилаётган пахтакорлар, ҳашарчилар ҳузурида бўлишиб, театрлаштирилган кўнгилочар томошаларни намойиш этишмоқда.

Фарғоналиклар Шерқўзиевлар оилавий дастасини яхши билишади. Бугун улар вилоятнинг Учкўприк, Данғара, Бувайда туманлари пахтакорлари ва пахтакорга мададкор бўлган ҳашарчилар кўнглига илиқлик олиб киришни ният қилганлар. Ю. Шакаржонов номидаги вилоят театрининг аҳил ва ижодкор жамоаси ҳам пахтакорлар ҳузурида ўз репертуарларини намойиш этишмоқда. Жозибали куй-қўшиқлар, аския кечалари пахтакорларга манзур бўламоқда.

Айни кунларда Маданият ишлари вазирлиги "Ўзбектеатр" ижодий ишлаб-чиқариш бирлашмаси ҳузурида ташкил этилган "Ёш артист" ижодкор ёшлар маркази аъзолари ҳам таниқли санъаткорлар билан ҳамкорликда пахтакорлар учун махсус бадиий дастур тайёрладилар. Мазкур дастурга асосан, улар мамлакатимизнинг бир неча туманларида чиқиш қилмоқдалар. Ўзларининг севимли санъаткорлари билан учрашиш, ҳамсуҳбат бўлиш, улар билан пахта териш пахтакорларга завқ-шавқ бағишлаши шубҳасиз.

Мавжуда ХОЛМАТОВА, "Халқ сўзи" мухбири.

Муҳокама учун мавзу

Деҳқончилик — касб эмас, ҳунар

"Сўрашибди:
- Олтиариқликлар нега четга қиз бермайди?
Жавоб берибди:
-Бодринг, узум, турп етиштириш сирларини сотиб қўймасин, дейишадида!
Яна сўрашибди:
-Четдан қиз ҳам олишмас экан?..
Жавоб бўлибди:
-Деҳқончиликни билмагани учун четдан қиз олишмайди".

(Анвар Обиджонинг "Олтиариқ ҳангомалари"-дан)

Олтиариқликларга тан бермай иложингиз йўқ: чилги ҳосиллари - бодринг билан деҳқончиликларини бошлашади. Ёзда етиштирган узумлари баҳоргача дастурхонимизни безайди. Турпни қиши билан эрмакка сотишиб, чой пули қилишади. Энг асосийси, ана шу меҳнатлар боис халқ тўқ. Оиласидан орттириб, данғиллама тўй қилаётган, ўз ҳисобидан мактаб, боғча, масжид, чойхона, тўйхона қуриб бераётганлар бисёр.Аммо суви бир, ҳавоси бир ерлари Олтиариқ билан туташиб, чатишиб кетган қатор қўшни туманларнинг ерларида гўё ҳосил «битмайди», «етишмайди»,«унмайди.» Бунинг сабаби нимада? Гап ердами, сувдами, ҳаводами ёки одамларда?

Ушбу саволларга жавоб топиш ниятида оддий деҳқонлар - олтиариқлик Мақсудали Акбаров ва бағдодлик Холиқжон Юсуповлар кўнглига қўл солдик.

—Анваржон хўп топиб айтган,- дея гап бошлади Мақсудали ҳожи.— Биз бутун оила бўлиб деҳқончилик қиламиз. Уч яшар бола дадаси қирққан узум новдаларини тўпласа, саксонга кирган оқсоқол ҳеч бўлмаганда уларни боғлаш билан машғул бўлади. Ҳамқишлоқларимнинг кун тартибини айтиб берайми? Эрталаб тўрт-бешларда узумига ёки бодрингига қарашни бошлайди: суғоради, хомток қилади, дорилайди, ўғит солади, жуда бўлмаганда тагини юмшатади. Етти бўлдими, чойини ичиб давлат ишига кетади. Беш-олтиларда хизматдан қайтиб, яна эски чориғини кийиб, қолган ишларини давом эттиради.

— Ҳа, қиламан деганга ҳар куни, қишин-ёзин иш топилаверади.

—Кейин бизда битта деҳқончилик қилинади: ё узум, ё бодринг-турп экилади. Чорбоғларимизда ҳам иккисидан бири бўлади. Ўрик, олма, анор, нок, борингки, жамики мева-чевани, помидор, қалампир, кўкат, сабзи, пиёз — ҳаммасини бозордан сотиб олишади.

— Икки кеманинг боши тутилмас экан-да? Биз томондаги деҳқонларнинг чорбоғида юқорида санаганларингизнинг ҳаммаси бўлади. Фақат даромад бўлмайди.

— Ўзингиз айтиб турибсиз: икки кема деб. Сизлар бирйўла беш-олтита кеманинг бошини тутасизлар-у, даромад бўлармиди! Ғўза дейсизми, узум, ўрик, помидор, қалампир дейсизми, борингки, жамики экинлар ҳам тирик жон эканлигини унутмаслик керак. Олтиариқликлар бодринг, узум, турпни фарзандларидай кўришади, тарбиялашади, вояга етказишади, сўнг мевасини — ҳузур-ҳаловатини кўришади. Улар ўғлига уй-жой қуриб бермасликлари мумкин, аммо албатта узумзор қилиб беришади.

— Биздаям чорбоғининг ҳаммасига бир хил нарса экканлар бўлади. Аммо битта-иккитаникини ҳисобга олмаганда, аксариятидан ,,Сабзи эккандим, ҳаво ёмон келиб яхши бўлмади, картошка чириб кетди" деган гапларни кўп эшитамиз.

— Мениям қулоғимга, "Палон центнердан пахта етиштирмоқчи эдик, об-ҳавонинг паст келиши оқибатида пахта пишмади, керакли ҳосил битмади, буғдойга ел тушиб ҳосил бўлмади" деган гаплар чалиниб туради. Аммо "Олтиариқда узум бўлмабди, бодринг унмабди" деган гапни эшитмагансиз, тўғрими? Чунки ҳосил ўзи битмайди, пишмайди — етиштирилади, пиширилади! Аниқроғи, асл деҳқон "битмади", "бўлмади", "пишмади", демайди. "Қўлимдан келмади, тажрибам етмади, бўлдиролмадим, ундиролмадим, етиштиролмадим", дейди мардона. Яна айримлар "Об-ҳаво қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб..." дегандай гапларни айтишади, кулгим келади. Об-ҳаво деҳқон билан келишмайди, деҳқон об-ҳаво билан келишади, курашади — ана шу курашда енгиб чиққани деҳқон аталади.

—Тўғри, экиш, суғориш, ўғит солиш ҳар кимниям қўлидан келади. Асл деҳқон об-ҳаво, ер билан сирлашади, кейин экинининг қалбига қулоқ солади, дардини эшитади, бу дардга дармон бўлади. "Ҳаво ундай келди, бундай келди" дейиш — баҳона. Бир йили эрта баҳорда, "Қиров тушяпти, узумни совуқ уриши мумкин", деб бутун олтиариқликларнинг туни билан тезак, хашак тутатиб чиқишганига гувоҳ бўлгандим.

— Э, сиз бирига гувоҳ бўлибсиз. Керак бўлса, ҳафталаб туну кун ухламай хашак тутатиб, "боламиз" — узум тепасида ухламай ўтириб чиққан кунларимиз бўлган: "Совуқ урмадимикан, иситма чиқмаяптими, "боши", "қорни" оғримаяптими?.." Сизга лофдай кўринар-у, бир танишим бор, у ҳовлисидаги ҳамма узумига феъл-атворига қараб исм қўйиб чиққан: "Нозикой", "Сотиболди", "Тўполончи", "Ортиқвой", "Қўрбоши", "Уятчан"... Тунов куни набирасига буюраяпти: "Ортиқвой" яна бачкилабди, олиб ташлаш керак. "Қўрбоши"нинг новдаларидан қирқмасанг, эси кирмайди шекилли, яна қўшни томонга бўй чўзибди".

— Қойил. Бунақа эътибор, парваришдан кейин бир нарса битади-да.

— Деҳқончилик экинни баҳорда экиб, кузда йиғиштириб олишдан иборат эмас. Йил — ўн икки ой, туну кун меҳнат талаб қиладиган иш.

— Биз томонларда ҳам узум битадими?

— Битмайди.

— Нега?

— Узум олдин экилади, ундан кейин битади-да. Аввал сизлар узум экинглар.

— Экканлар бор, аммо...

— Гапларимга хафа бўлманг-у, узум терак эмас, экиб қўйган билан бўлавермайди.

— Бизам узумни экамиз, кесамиз, хомток қиламиз... Минг қараганимиз билан кузга бориб узумлар чириб кетаверади-дя...

— "Минг" деб ошириб юбордингиз, биродар. Тўғри, эрта баҳорда экасизлар, аммо бир марта ортиқча новдаларини кесасизлар, бир марта хомток қиласизлар, шу билан бўлди, қараганларинг шу, тўғрими? Бизда эса қишин-ёзин одамларимизнинг бир оёқлари ерда бўлса, бир оёқлари узумнинг тепасида бўлади. Икки марта кесилади, тўрт-беш марта, керак бўлса олти-етти марта хомток қилинади, чилла суви, гул суви, остига ўғит кўмилиб ҳафтада бир ўғит суви берилади. Новдага нам келгач, сув умуман тўхтатилади. Ҳар ёмғирдан кейин ювилади, дори-дармон сепилади. Умуман бир бош узумда қанча дона бўлса, билингки, бу бошга шунча марта деҳқоннинг қўли теккан, меҳри синган.

— Биз томонларни "Шамол йўли" дейишади?..

—Шамолнинг оғзи, дарвозаси бўлган Бешариққа қизим тушган. Ҳовлисидаги узумни ҳавасга томоша қиласиз. Узоққа бормайлик, биздан сизлар томонга тушган келин бор. Тўғриси, камбағалгина оилага келин бўлганди. Дастлабки йиллари ерга узумнинг новдаларини суқиб қўйиб, бодринг, турп етиштиришни йўлга қўйди. Ниҳоллари мевага киргач, узумчиликка зўр берди. Ҳозир ана шу хонадон Бағдоднинг энг олди хонадонларидан саналади. Бундан, "Бой бўламан десанг, Олтиариқдан келин қилинг", деган маъно келиб чиқмасин. Деҳқончиликка зўр бериш керак, демоқчиман. Кўнглингизга олманг-у, анчагина дангасаликларинг бор. Гўё бу ёқдан эксаларинг, эртасига ҳосил — аниқроғи пул ундириб олаверсаларинг. Деҳқончилик бир йиллик нарса эмас, ахир.

— Сиз ҳақсиз, ота-боболаримизнинг деҳқончилик илмини умуман унутганмиз. Бир замонлар гектар-гектар узумзорлар, боғлар бўларди. Ўн сотих томорқасига экин экиб, бир йилда машина олганларни биламан. Аммо кейинчалик кўпчилик қоғозга, аниқроғи, буйруққа қараб деҳқончилик қилишга ўтиб кетишган. "Палон куни экишни бошлаш, палон куни тугатиш лозим. Пистон куни йиғиштиришни бошлаш, палон тоннадан ҳосил олиш, пистон кунга режани бажариш керак", дейдиган сунъий деҳқонлар кўпайди. Шўролар даврида эди бунақа буйруқбозликлар, ўзим бригадир бўлиб ишлаганман, биламан. Мустақил бўлганимизга бир мучал бўлди, лекин ҳалиям ўша даврдаги бўл-бўл, қани-қанилардан қутулолмаяпмиз. Баҳорда ернинг, об-ҳавонинг гапига қулоқ солмай, "Экинни биринчи бўлиб тугатишимиз керак, қани бўл, эк! Эк!" дея неча миллиардларни ҳавога совуряпмиз. 3-4 мартадан чигит экяпмиз. Ҳақиқий деҳқонлар билан умуман маслаҳатлашмай қўйилди. Сиз айтгандай, экинни парваришлаш ҳам болани тарбиялашдай гап эканлигини унутдик. Болани буйруқ билан тарбиялаб бўлмаслигини ҳаммамиз биламиз-ку! Меҳр керак.

—Ўлманг. Деҳқончилик — ҳунар. Баҳорда кўм-кўм бўлиб чиққан бодринг, олтиндай товланувчи узум қайси санъат асаридан кам? Аммо деҳқончиликни касб ҳисобловчи одам олмага тушган қуртдан фарқ қилмайди.

— Даромад бўлмаяпти, деб кейинги пайтларда берилган ерлар умуман ўз ҳолига ташлаб қўйилди, кўпчилигига экин экилмайди ҳам. Аниқроғи, улуғ неъмат — ер увол бўлмоқда.

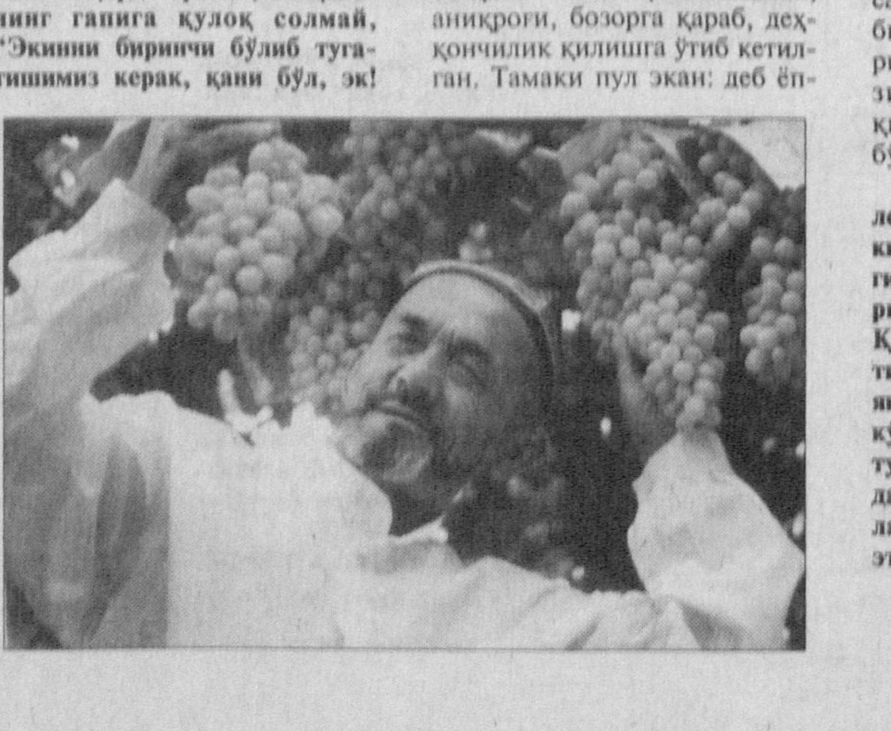

— Яшанг. Даромад бўлади, ризқ битади. Фақат атрофдаги кўплаб туманларимизда ер ва об-ҳаво билан ҳисоблашмай, аниқроғи, бозорга қараб, деҳқончилик қилишга ўтиб кетилган. Тамаки пул экан: деб ёппасига тамаки экилди. Ҳаммаёқни тамаки босиб, тамаки, меҳнат бир пул бўлди. Кейин ёппасига картошка экишга ўтилди. Картошкалар омборларда чириб битди. Энг ёмони, деҳқонлар бир-бирини синдиришга ҳаракат қилишди. "Ҳов, палончидан олдин сотиб олай!" дея бир-бирининг бозорини касод қилишди.

— Яна ўша сўзлар такрорланади: "бўлмади", "битмади"... Маккажўхори экиб қўйиб, юришаверади.

—Тўғри. Бизда бирор нарса пишса, оқсоқоллар, миришкор деҳқонлар тўпланиб, "Бу йил узумимиз ёки бодрингимизнинг чўғи қандай? Ўғитга, дори-дармонга қанча сарф бўлди? Гўштнинг нархи неча сўм ҳозир? Маҳсулотимизни қанчадан сотсак, меҳнатимизни қоплайди? Неча сўм фойда кўрамиз?" деб маслаҳат қилишади. Ана ундан кейин фотиҳа ўқилиб, савдо бошланади. Меҳнатни қилгандан кейин ҳисоб-китобни ҳам билиш керак-да!

— Ҳисоб-китоб билан меҳнат қилиб, даромадни ўз чорбоғидан топса ҳам бўлади дейсиз-да.

—Биродар, "Ер — Оллоҳ томонидан бизга берган улуғ неъмат". Ана шу ернинг қадрига етишимиз, ҳар қаричидан унумли фойдаланишимиз биз учун фарз бўлиши керак. Қолаверса, "Ўз уйинг — ўлан тўшагинг", "Қўлдан берганга қуш тўймас", "Нима эксанг — шуни ўрасан" каби халқимизнинг бирбиридан ҳикматли мақоллари бор. Ана шуларнинг мағзини чақиб, уларга амал қилиб яшасак, ҳеч қачон кам бўлмаймиз.

Мана, икки деҳқоннинг мулоҳазаларини эшитдик. Балки бу фикрлар билан баҳслашгингиз келар? Кимдир "Ошириб юборибди" деб қўяр? Қандай хулоса чиқариш ихтиёрий. Аммо бу мулоҳазалар яна кимнидир атрофлича ўйлаб кўришга, кўнглидан кечаётган туйғуларини ўртоқлашишга ундар, деган ниятда уларни сизларнинг ҳукмингизга ҳавола этдик. Сиз нима дейсиз?

Саид АНВАР, "Халқ сўзи" мухбири.

ШОИРЛАРНИНГ САРДОРИ ЭДИ...

Доғистон халқининг атоқли шоири, ўзбек тилига ўгирилган минглаб ажойиб мисралари билан халқимизнинг ҳам улкан меҳрини қозонган Расул Ҳамзатов вафот этди. У одатдаги йиллик тиббий кўрикдан ўтиш учун Москвага борган ва бугун-эрта шифокорлардан жавоб олиб, юртига қайтишни мўлжаллаётганди. Лекин кутилмаганда шоир ҳаёт билан видолашди.

Сентябрь ойида Расул Ҳамзатовнинг 80 йиллик юбилейи кенг нишонланган эди. Ватани Доғистонда эса 2003 йил Расул Ҳамзатов йили деб эълон қилинганди.

Қалам тебратиш бобида етукликка эришган Расул Ҳамзатовнинг унвонлари, мукофотлари жуда кўп. Лекин улар орасида энг эъзозлиси халқ шоири деган эътирофдир. Юртимизда ҳам унинг чинакам халқона шеърлари кириб бормаган хонадон топилмаса керак.

Шоирнинг ҳаёти ҳам шеър эди, десак, асло муболаға бўлмайди.

(ЎзА).

УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ

Европа Иттифоқининг устувор йўналиши

Миланда ўтган ЕИга аъзо давлатлар таълим вазирларининг конференциясида шу ғоя маъқулланди. Вазирлар Европа ана шундай йўл танлаш орқали инсоният тараққиёти ва маданиятига ўз ҳиссасини қўшиши мумкин деган хулосага келишди.

Анжуман сўнгида маъруза қилган ЕИ комиссари Вивиан Рединг ва Италия таълим вазири Летиция Моратти хоним Европанинг ижтимоий ҳамда иқтисодий ривожланиши таълим соҳасини қўллаб-қувватлашга боғлиқ эканлигини таъкидлашди. Уларнинг фикрича, ҳар қандай янги технологиялар беш йилда эскириб кетаяпти. Шунинг учун ҳам узлуксиз таълимга ўтиш зарур.

«Биз европаликларни узлуксиз таълим олишга ундай олишимиз керак, — деди Рединг. —Муаммо фақат маблағ масаласидагина эмас, балки уларнинг онгига шу ғояни сингдиришда ҳамдир».

Бундай шароитда Таълим вазирликлари Меҳнат вазирликлари билан ҳамкорликда ўз фаолиятларини мунтазам мувофиқлаштириб бориши керак.

Моратти ўз чиқишида айни пайтда Европада 45 миллион киши ишсиз эканлигини, уларнинг 60 фоизини аёллар ташкил этишини қайд этди. «Ҳозир таълим тизимида янги йўналишлар етишмаяпти. Ушбу йўналишларни амалга ошириш билан бирга, янги ижтимоий дастурларни ҳам ҳаётга татбиқ қилиш керак» — деди у.

Айтиш лозимки, ЕИ аъзолари 2000 йилда Лиссабонда «Европа 2010 йилда энг рақобатбардош ва билимли жамиятга айланади» деган ғояни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганди. Редингнинг айтишича, «Бу мақсад кўпроқ амалий эмас, балки назарийдир, лекин Европа давлатларида таълим соҳасида сўнгги икки йилда инқилобий ўзгаришлар амалга оширилди. Чунки илгари таълим концепциялари миллий манфаатларга хизмат қилган бўлса, эндиликда у умумевропавий бўлди. Биз бундан буён таълим тизимининг кучли томонлари ва етишмовчиликларини биргаликда аниқлаймиз ҳамда уларни мақбул ҳолатга келтиришга ҳаракат қиламиз».

Шунингдек, Рединг ва Моратти саноат корхоналари ҳам таълим ва илмий-тадқиқотларни маблағ билан таъминлашдан манфаатдор эканлигини билдиришди.

ФИАТ компанияси президенти Умберто Анъелли эса Европа комиссияси молиявий лойиҳалар соҳасида дунёда тўпланган бой тажрибаларни ўрганишда давом этиши ва келажаги бор дастурларни танлаб олиш керак деган ташаббусни илгари сурди.

Хулоса ўрнида шуни айтиш мумкинки, таълим масаласи айни пайтда инсоният тараққиётининг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолмоқда. Европа Иттифоқининг мазкур режаси эса ҳар қанча қўллаб-қувватлашга ва ўрганишга арзийдиган ташаббусдир.

Салим ДОНИЁРОВ.

Паблик Рилейшнз — ахборот ортидаги манфаат

Паблик Рилейшнз институти Ғарбда узоқ йиллардан буён йирик ижтимоий-сиёсий механизм сифатида яшаб келмоқда. Гарчанд бу тушунчани биз яқин-яқиндан бошлаб истифода эта бошлаган бўлсак-да, паблик рилейшнз бўйича кўникмаларимиз жадал шаклланиб бораётганини кузатиш мумкин. Мамлакатимиздаги олий ўқув юртлари журналистика факультетларида паблик рилейшнз бўйича махсус курслар ўқитилмоқда.

Ғарбда қисқача PR (Пи-Ар) деб аталадиган бу тушунча бизнинг тилимизда жамоатчилик билан алоқалар тарзида қўлланилмоқда. Бу алоқа — муайян бир мақсадга йўналтирилган амалдир. Яъниким, жамоатчилик билан алоқа, бу унинг фикри билан икки ёқлама боғланиш демакдир. Бир томондан омма фикрини ўрганиш ва таҳлил этиш, иккинчи томондан унга таъсир ўтказиш.

Соддароқ ифода этиш жоиз бўлса, бугун биз жамоатчилик билан алоқа деб таърифлаётган механизм бу табиатан тарғибот-ташвиқотнинг ўзгача бир шаклидир. Фақат ташвиқот бир қадар оддий ва очиқ амаллар воситасида қўлланилса, паблик рилейшнз кишибилмас усуллар орқали одамлар онгига таъсир кўрсатишни назарда тутади. Аслида Пи-Арда ахборот стратегиясининг ҳамма унсурини топиш мумкин: ташвиқот манипуляция, паблисити (реклама), ахборот менежменти ва ҳакозо. Бу амалларнинг барчаси бугунги кунда Пи-Ар тизимини ташкил этиб, у омма билан икки томонлама мулоқот ўрнатиш учун сафарбар этилмоқда.

Мутахассислар фикрича, Пи-Арнинг 500га яқин таърифи бор. Шундай таърифларнинг бирини Буюк Британияда 1948 йилдан буён фаолият кўрсатиб келаётган Жамоатчилик билан алоқалар институти мутахассислари келтиради: паблик рилейшнз — бу ташкилот билан жамоатчилик ўртасида дўстона муносабат ҳамда ўзаро англашув муҳитини яратиш ва уни сақлаб туришга хизмат қилувчи, илгаридан режалаштирилган, давомий саъй-ҳаракатдир.

Бундан ўзга таърифларда ҳам Пи-Арнинг у ёки бу томонига урғу берилади. Бу таърифларни жамлаб, шундай ифода этиш мумкин: Паблик Рилейшнз — ташкилот ва жамоатчилик ўртасида мулоқот, ўзаро англашув ва ҳамкорликни йўлга қўйиш учун қўлланиладиган функция; у ташкилот раҳбариятига жамоатчилик фикридан ўз вақтида хабардор бўлиш ва унга таъсир кўрсата билиш учун имкон яратади.

Шунингдек, Пи-Ар жамоатчилик фикрини башорат қилади, бўлажак ўзгаришларга ташкилотни тайёрлайди.

Табиийки, ташкилот дегани бу шартли тушунча. Унинг ўрнида ҳукумат, сиёсий партия, ҳатто бирор бир шахс ва ҳоказолар бўлиши мумкин.

Пи-Ар мутахассисларининг фикрича, Паблик Рилейшнз атамаси илк бор АҚШда пайдо бўлган. Мазкур атаманинг муаллифи АҚШнинг учинчи президенти Томас Жефферсондир. У 1807 йилда ўзининг «Конгрессга еттинчи мурожаат»ида илк бор айни атамани қўллаган.

Умуман олганда, АҚШда Пи-Арнинг пайдо бўлиши бевосита сиёсий жараёнлар маҳсули эди. Хусусан, XVIII асрнинг 70-80 йилларида АҚШда сиёсий Пи-Ар шитоб билан ривожланган. Илк сиёсий Пи-Ар ҳаракатлари мустақиллик курашчилари А.Гамильтон, Т.Жэфферсон, Б.Франклин томонидан амалга оширилган. Бу акцияларнинг барчаси колониал Англияга қарши кайфиятни ўзида мужассам этган эди.

XIX асрдан Пи-Ар технологияси бошқа соҳаларда ҳам қўлланила бошланган. Масалан, XIX аср охирларида АҚШда тадбиркорлар ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун журналистлар ва ҳукуматга қарши Пи-Ар кампанияларини уюштирган эди.

XX асрнинг бошларида дастлабки Пи-Ар муассасалари пайдо бўла бошлади. 1900 йил АҚШнинг Бостон шаҳрида очилган «Паблисити бюро»сини бунга мисол қилиш мумкин.

Мутахассислар Пи-Ар тарихини аксарият ҳолларда XIX асрга тақашса-да, ўрта асрларда ва ундан олдинги даврлар ижтимоий-сиёсий ҳаётидан ҳам Пи-Ар намуналарини топиш қийин эмас. Зотан, омма эътиборини тортиш ва уни муайян бир томонга йўналтириш йўлидаги ҳар қандай саъй-ҳаракат биз бугунги кунда Пи-Ар деб атаётган амалнинг айни ўзидир. Демакки, қадим замонларда подшоларнинг жарчилари, ё бўлмаса ҳотамтойлару Насриддин афандилар ҳам маълум маънода Пи-Ар агентлари вазифасини бажаришган. Агарки бугун олими замонлар «Ҳолливуд» маҳсулотларини недир маънода, Пи-Ар сифатида баҳолашаётган экан, эҳтимол, «Минг бир кеча» ёзиқлари ҳам бундай тавсифдан узоқ эмасдир.

Буюк муаллим — тарих бизга бу борада кўплаб ибратли мисолларни ҳавола этади: ўтмиш саҳнидаги қудратли салтанатлардан бири - Рим империясида ҳам жамоатчилик фикри илоҳий куч сифатида эътироф этилган. Римликларнинг «vox populi — vox die», (омма овози — худонинг овози) деган машҳур ибораси ҳам айни ўша даврларга хосдир.

Бугунги кунда Пи-Ар хизмати дунёнинг барча мамлакатларида муҳим ижтимоий-сиёсий институт сифатида эътироф этилган. Россиялик таниқли пиаршунос олимлар — Александр Чумиков ҳамда Михаил Бочаров қаламига мансуб «Жамоатчилик билан алоқалар. Назария ва амалиёт». (Москва, 2003 йил, «Дело» нашриёти) китобида келтирилишича, айни вақтда биргина АҚШда Пи-Ар маслаҳат-хизмати кўрсатадиган беш мингдан ошиқ фирма мавжуд. Улардан айримларининг йиллик даромади бир неча юз миллион долларни ташкил этади. Яъниким, бугунги кунда Пи-Ар фақат ижтимоий-сиёсий қурол эмас, балки йирик капитал манбаи ва улкан бизнесдир.

Паблик Рилейшнз доирасида пайдо бўлган қатор тушунчалар борки, уларнинг айримлари сиёсий жараёнларга бениҳоя кучли таъсир кўрсатади. Масалан, «Спин» ва «Лоббизм» шундай амаллар сирасига киради. Спин сўзининг инглизчадан луғавий таржимаси «тўқиш» деган маънони англатади. Бу усул турли сиёсий кучлар томонидан фақат «тўқиб чиқарилган» ахборотларни оммавий ахборот воситалари орқали тарқатиш ва одамлар фикрига таъсир кўрсатиш амалидир. Ахборотни бошқариш, ахборот урушларини амалга оширишда спин амалининг ўрни катта.

Лоббизм усули ҳам ўзига хос. Кўпчиликка яхши маълумки, лобби сўзининг синоними коридордир. Коридор маъносини англатувчи бир сўзнинг ижтимоий-сиёсий қуролга айланиш тарихи шундан иборатки, XVII асрда Буюк Британия парламенти вакиллари танаффус учун ёки овоз бериш учун лоббига чиқишган. Кейинчалик эса лобби парламент аъзоларини маълум бир қонун учун овоз бериш ёки бермасликка ундовчи кунда-шундаларнинг «ишхонаси»га айланган. Бундай касларни ўшанда лоббистлар деб аташган. XIX асрда АҚШда лоббизм тушунчаси конгресс лоббисида «овоз сотиб олиш» амалини англата бошлади. Муайян бир сиёсий мақсад йўлида уюшган тарзда ҳаракат қилиш - лоббизм амали шу тариқа пайдо бўлди.

Бугун дунё оммавий ахборот воситаларидаги ахборотлар йўриғини белгилашда Пи-Ар хизматларининг таъсири катта. Шу боисдан ҳам холис ва нохолис ахборотни фарқлаш юмуши баъзан мушкул кечади. Бугун ҳатто демократия гуллаб яшнаган давлатларда ҳам ахборот оқими Пи-Ар дарғалари томонидан шундай усталик ила бошқариладики, натижада муайян давлатлар ёки кучлар манфаатлари ахборот қобиғи ичида ҳимоя топади.

Шу хусусда гап кетганда, бир қизиқ мисол ёдга тушади. Адашмасам, бу ҳақда англиялик таниқли журналист Филипп Найтли ўзининг «Биринчи қурбон» номли китобида ёзган эди. Шимолий Атлантика блоки генералларидан бири НАТОнинг 1999 йил Косоводаги операциялари мавзуи оммавий ахборот воситаларида қандай ёритилганини шарҳлаб шундай деган: «НАТО ҳарбий операцияларга қандай тадорик кўрган бўлса, журналистлар билан ишлашга ҳам шундай тайёрланди».

Умуман, ОАВга ахборот узатиши керак бўлган Пи-Ар мутахассиси учун олтин қоида шуки, «make story and make sense». Бу иборани тўғридан-тўғри «мақола ёз ва у мантиқли бўлсин» деб таржима қилиш мумкин. Аммо, масалага бироз ижодий ёндошилса, унинг таржимаси тахминан шундай жаранглайди: ҳақиқатни бузсанг ҳам мантиқни бузма. Хуллас, Пи-Ар механизми дастлаб ижтимоий-сиёсий мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун ишлатилган.

Дунёнинг барча мамлакатларида, деярли ҳамма йирик ташкилот, фирма ва компанияларнинг ўз Пи-Ар хизматлари мавжуд. Яна АҚШ мисолида қарасак, мамлакатда 250 мингдан ошиқ рекламачи ҳамда тахминан 130 минг нафар журналист Пи-Ар функциясини бажаради. Айни вақтда мамлакатда икки юздан ошиқ университет ва коллежлар Пи-Ар мутахассисларини тайёрламоқда.

Шу ўринда бир мулоҳаза туғилади. Ўзбекистонда ҳам Пи-Ар бўйича ўқув муассасаси ташкил этилса фойдадан холи бўлмас эди. Негаки, ахборот асри деб аталган замонамизда ахборот дегани миллий манфаатлар ҳимояси йўлидаги бош омиллардан бирига айланди. Ахборот ортида доимо қандайдир бир манфаат яширин. Ахборот ортидаги манфаат бу Пи-Ар демакдир.

Фарҳод АРЗИЕВ,
«Жаҳон» АА шарҳловчиси.

ОЛАМ НАФАСИ

Янгиликлар, воқеалар, далиллар

Гиёҳванд моддалар йўқ қилинди

АҚШ, Британия ва Колумбия полиция кучларининг ҳамкорлиги натижасида Кариб денгизида сузиб кетаётган номаълум кемага ортилган 2 тонна гиёҳванд модда йўқ қилинди.

Британия қироллигининг «Манчестер» ҳарбий кемаси гиёҳванд модда ортилган бу кемани қувлаб ета олмаган. Жиноятчилар қочаётиб, 1 тоннадан ортиқ қора дорини сувга ташлаб юборишган ва Колумбия ҳудудига ўтиб, кўздан ғойиб бўлишган. Орадан бир оз вақт ўтгач, Колумбия хавфсизлик хизмати ходимлари томонидан кема топилди. Унда яна бир тонна қорадори бор эканлиги аниқланди. Лекин бу пайтда жиноятчилар кемани ташлаб кетиб бўлишган эди.

«Миллий ҳаракат» блоки биринчи ўринда

Дастлабки маълумотларга қараганда, Грузияда бўлиб ўтган парламент сайловларида собиқ адлия вазири Михаил Саакашвили бошчилик қилаётган «Миллий ҳаракат» блоки ғолибликни қўлга киритди. Блок сайловчиларнинг 20,8 фоиз овозини олишга муваффақ бўлди. Сайловларда 12,9 фоиз овоз тўплаган «Янги Грузия учун» ҳукумат блоки иккинчи ва 12,8 фоиз овоз тўплаган Лейбористлар партияси учинчи ўринни эгаллади.

Почта хизмати ходимлари талаби

Британияда мамлакат почта хизмати ходимларининг норозилик намойиши давом этмоқда. Почта касаба уюшмаси ишчиларнинг ойлик маошлари оширилиши ва меҳнат шароитлари яхшиланишини талаб қилмоқда.

Почта касаба уюшмаси ва Royal Mail компанияси ўртасидаги тортишувлар икки йилдан бери давом этаяпти. Бироқ бу сафарги намойишлар жиддий тус олган. Мутахассисларнинг фикрича, бунинг оқибатида Рождество байрами қувончлари почта можаросига айланиб кетиши мумкин.

Ҳисобот кўриб чиқилди

Европа парламенти депутатлари Еврокомиссияда амалга оширилган молиявий жиноятлар борасидаги ҳисоботни кўриб чиқдилар.

Депутатларнинг сўзларига қараганда, маблағларни бошқа мақсадларга ишлатилиб юборилиши, улар ўйлаганча, камдан-кам рўй берадиган ҳодиса эмас экан.

Еврокомиссиянинг ҳисобот бўлими – Евростат жанжалнинг асосий сабабчиси бўлди. Европарламент аъзоларининг маълумот беришича, буюртирилган кўпгина хизматлар умуман керак бўлмаган. Давлат хизматчилари эса ушбу буюртмаларни ўзлаштириб, маблағларни ўз ҳисобларига ўтказишган.

Навбатдан ташқари сессия

Литва парламенти кеча навбатдан ташқари сессияга йиғилди. Бундан мақсад, мамлакат президенти маъмуриятини халқаро жиноий гуруҳлар билан алоқадорликда айбловчи ҳисоботни кўриб чиқиш эди.

Махсус хизматлар ҳисоботининг бир қисми маҳаллий матбуот саҳифаларида эълон қилинди. Бу эса жиддий текширувлар ўтказишга олиб келди.

Литва президенти Рональдас Паксас унга қўйилаётган қуроллар контрабандаси ва пул ўзлаштириш каби жиноятларни қатъиян рад қилмоқда. Мамлакат Бош вазири Альгирдас Бразаускас эса ҳисоботда президент номи тилга олинмаганлигини қайд этди.

Бохорокда сув тошқини

Индонезиянинг Суматра оролида жойлашган машҳур дам олиш масканларидан бирида юз берган сув тошқини оқибатида 66 киши ҳаётдан кўз юмди. Ҳалок бўлганларнинг 5 нафари чет эл фуқароси эди. Яна ўнлаб одамлар дараксиз йўқолган.

Шаҳарча бошлиғи Лангкат Суямсул Арифин сўзларига қараганда, бир неча кундан бери тўхтовсиз ёғаётган ёмғир ва ўрмонларнинг ноқонуний кесиб юборилиши Бохорок шаҳарчасидаги тошқинга сабаб бўлган.

Хуршид РАУПОВ тайёрлади.

«АВД» журнали саҳифаларида

Японияда нашр этиладиган ЮНЕСКО тасарруфидаги “АВД” журналининг навбатдаги сони муштарийлар қўлига тегди. Токио шаҳрида чоп этилиб, дунёнинг 25 дан ортиқ давлатига тарқалаётган ушбу журнал саҳифаларида янги китоблар ҳақида ҳам маълумотлар бериб борилади.

Журналнинг мазкур сонида таниқли ёзувчи Дадахон Нурий қаламига мансуб “Бойсун жунглиларидан Канди ўрмонларигача” деб номланган китоби тўғрисида “АВД”нинг Ўзбекистондаги мухбири Гулчеҳра Саъдуллаеванинг мақоласи эълон қилинган.

“АВД” журнали таҳририяти бундан кейин ҳам ўзбек ёзувчи ва шоирларининг энг сара асарлари билан жаҳон китобхонларини таништириб боришни режалаштирган.

Жавлон РАЗЗОҚОВ,
Тошкент шарқшунослик институти талабаси

«АВИАБАНК» АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРАТ БАНКИНИНГ

ЭМИССИЯ РИСОЛАСИ

ЭМИССИЯ РИСОЛАСИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУЛКИ ҚЎМИТАСИ ҲУЗУРИДАГИ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИ ФАОЛИЯТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ ВА НАЗОРАТ ҚИЛИШ МАРКАЗИ ТОМОНИДАН 2003 ЙИЛ 24 ОКТЯБРДА РО 136-5 РАҚАМ БИЛАН РЎЙХАТГА ОЛИНГАН.

Тўлиқ ва қисқартирилган номи: «Авиабанк» акциядорлик-тижорат банки, АТБ «Авиабанк».

СССР давлат банки томонидан 1989 йил 15 сентябрда 169-рақам билан ёпиқ турдаги жамият — «Ўзавиабанк» сифатида рўйхатга олинган, Ўз ССР Марказий банки томонидан 1990 йил 30 декабрда 11-рақам билан қайта рўйхатга олинган. АТБ «Ўзавиабанк» номи АТБ «Авиабанк» деб ўзгартирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан 1997 йил 26 февралда 56-рақам билан қайта рўйхатга олинган. Охирги марта банк устав капитали 2,5 млрд. сўмга оширилиши муносабати билан 2003 йил 14 августда 56-4 рақам билан рўйхатга олинган.

Банкнинг юридик манзили: Ўзбекистон Республикаси, 700015, Тошкент ш., Нукус кўчаси, 86-а уй. Тел.: 54-98-98, 54-75-75, факс: 54-79-53, телекс: 116364 CHEK SU.

Банкнинг муассислари

Акциядорлар сони — 260, шу жумладан, юридик шахслар — 48.

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР НАШРИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

Қимматли қоғозлар ҳақида умумий маълумот

а) чиқарилаётган қимматли қоғозлар тури — акциялар. Банк Ўзбекистон Республикасидаги юридик ва жисмоний шахслар орасида тарқатиладиган номи ёзилган оддий ва имтиёзли акциялар чиқармоқда;

б) қўшимча чиқарилаётган акцияларнинг (номинал қиймати бўйича) умумий ҳажми — 800.000.000 (саккиз юз миллион) сўм;

в) чиқарилаётган қимматли қоғозлар сони — 1.600.000 дона, шу жумладан, эгасининг номи ёзилган оддий акциялар:

- *чиқарилажак акциялар умумий ҳажми — 720.000.000 (етти юз йигирма миллион) сўмни ташкил қилади;*
- *акциялар сони — 1.440.000 (бир миллион тўрт юз қирқ минг) дона;*

эгасининг номи ёзилган имтиёзли акциялар:

- *чиқарилажак акциялар умумий ҳажми — 80.000.000 (саксон миллион) сўм;*
- *акциялар сони — 160.000 (бир юз олтмиш минг) дона;*

г) бир акциянинг номинал қиймати — 500 (беш юз) сўм;

д) ушбу қимммbelieved қоғозлар турининг тартиб рақами — 5.

Банкнинг бошқарув органлари:

- *акциядорлар умумий йиғилиши;*
- *банк кенгаши;*
- *банк бошқаруви.*

АТБ «Авиабанк»нинг юқори бошқарув органи акциядорлар умумий йиқилиши бўлиб, у банк фаолиятига доир ҳамма масалаларни ҳал қилишга ҳақли. Акциядорлар йиғилишлари ўртасидаги даврда юқори бошқарув органи банк кенгашидир. Банк кенгаши 7 кишидан иборат. Банк бошқаруви 3 кишидан иборат.

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР ЧИҚАРИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

Қўшимча акциялар чиқариш тўғрисидаги қарор банк акциядорларининг 2003 йил 30 июндаги умумий акциядорлар йиғилишида қабул қилинган. Қимматли қоғозларни тарқатиш жараёни, ушбу эмиссия рисоласи ЎзР ДМҚ ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказида рўйхатга олинган кундан бошланади. Қимматли қоғозларни тарқатиш жараёни қимматли қоғозларни тарқатиш бошланган санадан бир йил ўтгач тугайди.

Бўлажак харидорлар акцияларни сотиб олишлари (акцияларга обуна бўлишлари) мумкин бўлган жой — Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш., Нукус кўчаси, 86-А уй, АТБ «Авиабанк».

Акцияларни чиқариш шакли — нақд ҳолда, оддий ёки имтиёзли акцияларга эгалик қилиш сертификати берилади.

Банк акциядорлар реестрини мустақил юритади.

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР ЧИҚАРИШНИНГ НАРХ ВА ҲИСОБ-КИТОБ ШАРТЛАРИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

Қимматли қоғзларни сотиш баҳоси — банк акцияларни 500 (беш юз) сўм номинал қийматида сотади.

Сотиб олинаётган қимматли қоғозлар ҳақини тўлаш тартиби — акциялар инвесторларга олди-сотди битимини тузиш йўли билан сотилиб, обуна варағи (шартнома) расмийлаштирилади.

Жисмоний шахслар акциялар ҳақини нақд пул маблағларини банк кассасига топшириш йўли билан тўлайдилар.

Чет эл валютаси билан, моддий ва номоддий активлар билан ва сўмдаги пулдан бошқа шаклларда хақ тўлашга йўл қўйилмайди.

АТБ «Авиабанк» акциялари воситачи ташкилотларни жалб қилмаган ҳолда тарқатилади.

Қимматли қоғозлар бўйича даромадлар ҳақидаги маълумотлар

а) оддий акциялар бўйича дивиденд миқдори акциядорлар йиғилиши қарори билан белгиланади, имтиёзли акциялар бўйича дивиденд миқдори камида 20 фоиз қилиб, лекин оддий акциялар бўйича дивидендлар даражасидан 0,5 фоиз юқори қилиб белгиланади;

б) дивиденд акциядорлар ўртасида уларга қарашли акциялар сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади;

в) тўловлар даврийлиги — оралиқ дивидендлар тўлаш банк кенгаши қарорига мувофиқ ҳар чоракда бир марта амалга оширилади, йиллик дивидендлар — акциядорлар йиғилиши қарорига мувофиқ тўланади;

г) акция эгалари бўлган жисмоний шахсларга дивидендлар банк жойлашган ерда нақд пул шаклида, юридик шахсларга — уларни ҳисоб рақамларига пул ўтказиш йўли билан тўланади.

АТБ «АВИАБАНК» АКЦИЯДОРЛАРИ ҚЎШИМЧА ЧИҚАРИЛАЁТГАН ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРНИ СОТИБ ОЛИШДА ИМТИЁЗЛИ ҲУҚУҚҚА ЭГА БЎЛАДИЛАР.

Эмитент ва акцияларни сотиб олиш тартиби тўғрисида батафсил ва қўшимча ахборотни қуйидаги манзилдан олиш мумкин:

700015, Тошкент ш., Нукус к., 86-А уй. Қимматли қоғозлар бўлими. Телефонлар: (371) 54-98-98, 54-75-75, факс: 54-79-53. АТБ «Авиабанк» бошқа бўлимларга эга эмас.

Маданият оламида

Тутанхамон хазинаси Базелга боради

Фиръавн Тутанхамон хазинаси сўнгги 20 йилда биринчи марта Миср ҳудудидан ташқарига чиқадиган бўлди. Гап шундаки, келгуси йилнинг апрель - сентябрь ойларида Швейцариянинг Базель шаҳрида Тутанхамон дурдоналари кўргазмаси бўлиб ўтади. Кўргазма очилишига ҳали анча вақт бўлса-да, тайёргарлик ишлари аллақачон бошланиб кетган. Швейцария томони кўргазма учун Мисрга 5 миллион доллар тўлайди. Бу маблағ Мисрда янги музей қуришга сарфланади.

«Глобус»нинг нусхаси

Римнинг марказий парки Вилла Боргазеда “Сильвано Тоти” деб номланган театр очилди. У бундан тўрт аср олдин буюк драматург Шекспир асарлари қўйилган “Глобус” театрининг аниқ нусхаси ҳисобланади. Театрга келганлар энди Шекспир даври театрлари ҳақида тасаввурга эга бўлади.

Энг қизиққон жуфтлик

Америка телевидениесининг кўнгилочар кўрсатувлар канали “Энтертейнмент” яқинда томошабинлар ўртасида “Ҳолливуднинг экрандаги энг қизиққон жуфтлиги” сўровини ўтказди. Томошабинлар “Кўз ўнгимиздан ташқарида” фильми бош роллари ижрочилари Женифер Лопес ва Жорж Клунини энг қизиққон жуфтлик деб топишди. Иккинчи ўрин “Гўзал қиз” фильми бош ролларини ижрочилари Жулия Робертс ва Ричард Гирга насиб этди. Сўровда қатнашган муҳандислар “Рим таътиллари” фильмидаги роллари учун Одри Хепберн ва Грегори Пекни учинчи ўринга лозим кўришди.

Талаш бўлган танк

Бир қанча вақтдан буён Польшанинг икки музейи ўзаро “уруш” ҳолатида. Польша армияси музейи ва 1944 йилги Варшава қўзғолони музейи ходимлари битта экспонатга эгалик қилиш учун талашмоқда. Бу экспонат 1944 йилда польшалик ишчилар томонидан тайёрланган “Кобусь” номли танкдир.

Тошкентда француз мактаби

Ўзбек-француз дўстлик алоқалари ўзининг азалий тарихига эга. Ушбу алоқаларнинг узвий давоми сифатида бугунги кунда пойтахтимизда француз ассоциацияси томонидан ташкил этилган француз мактаби (AFET) фаолият кўрсатмоқда. Мазкур француз мактаби икки мамлакат ўртасидаги дўстлик алоқаларининг ривожланишига, оз бўлса-да, ўз улушини қўшиб келмоқда. Бу мактаб Иккинчи жаҳон урушидан сўнг, Франция ҳукуматининг қарорига кўра, дунёнинг қайси мамлакатида француз миссияси бўлса, ўша ерда ташкил этилади.

— Ҳозирда бундай француз мактаби дунёнинг 200 га яқин мамлакатида фаолият олиб бормоқда. Ушбу мактаб Ўзбекистонда 1997 йилда ташкил этилган. Унинг мақсади француз тилини хорижий ва маҳаллий ўқувчиларга чуқур ўргатишга қаратилгандир. Мактабимиз унчалик катта бўлмасада, унда бошланғич, ўрта, коллеж синфлари мавжуд. Бу ерда францу, ўзбек, араб, рус миллатларининг фарзандлари аҳил-дўст бўлиб таълим олмоқдалар. Франциялик ва ўзбекистонлик ўқитувчилар ёшларга барча фанлардан чуқур билим беришга ҳаракат қилмоқдалар. Маҳаллий ўқитувчилардан 4 нафари Францияда ўз педагогик малакаларини ошириб қайтдилар. Бугунги кунда маҳаллий аҳолининг фарзандлари ҳам француз тилини катта қизиқищ билан ўрганишмоқда. Мактабимизда ўзбекистонлик ўқувчиларнинг таълим олишлари учун ҳам Франциянинг Тошкентдаги ваколатхонаси яқиндан ўз молиявий кўмагини бериб келмоқда, — дейди биз билан суҳбатда мактаб директори Кристоф Плесси.

Илҳом РАҲМОНОВ.

Университиада-2004

Самарқанд яна бир катта спорт байрами — мамлакатимиз олий ўқув юртлари талабаларининг «Универсиада» мусобақаларига тайёрланмоқда. Айни пайтда вилоятда мавжуд спорт иншоотлари таъмирланмоқда, янги замонавий стадион, бир неча улкан спорт мажмуалари барпо этилаяпти.

Самарқанд давлат университети биносида жойлашган «Универсиада-2004» штабига борганимизда, бу ерда вилоят таълим ва фан ходимлари касаба уюшма қўмитаси раиси, вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги «Универсиада-2004» мусобақаларини ўтказиш ва унга тайёргарлик ишларини мувофиқлаштириш маркази раҳбари Шуҳрат Деҳқонов бошчилигида мазкур спорт байрамига ҳозирлик масалалари муҳокама қилинаётган экан.

САМАРҚАНД ТАЛАБАЛАР БАҲСИГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

— Самарқанд ҳар томонлама ўзига хос шаҳар, — деди Шуҳрат Деҳқонов. — Жумладан, спорт соҳасида ҳам. Фикримизнинг далили сифатида мавжуд спорт иншоотларига эътибор қаратайлик. Шаҳар марказидаги «Динамо» стадиони, халқаро талаблар даражасидаги теннис корти, олий ўқув юртлари, коллеж ва лицейларнинг спорт базаларида кўплаб йирик мусобақалар ўтказиш имконияти мавжуд. Лекин булар «Универсиада» учун кифоя эмас.

Очиғи, шаҳар ва туманлардаги стадионлар, спорт майдонлари, залларнинг аксарият қисми халқаро мезонлар талабларига жавоб бера олмайди. Уларнинг аксариятида томошабин учун оддий шароит ҳам яратилмаган.

«Универсиада-2004» беллашувлари ўтказиладиган янги иншоотларнинг энг асосийси Самарқанд шаҳрининг Даҳбед ва Рудакий кўчалари чорраҳасида барпо этилаётган марказий спорт мажмуасидир. Бу ерда 20 минг ўринли стадион, гимнастика, қўл тўпи, кураш ва бошқа спорт турлари билан шуғулланишга тўлиқ шароит яратадиган 6 та спорт зали, битта ёпиқ сузиш ҳавзаси ва яна битта очиқ сув ҳавзаси қурилади.

— Эшитишимизча, ана шу бўлажак масканни ҳозирданоқ кўпчилик «Кичик олимпия шаҳарчаси» деб аташаётган эмиш?

— Тўғри гап. Негаки, шу ернинг ўзида спортчилар учун яшаш жойлари, маданий ва маиший хизмат кўрсатадиган масканлар қад ростламоқда. Бундан ташқари, битта спорт лицейи ва спорт коллежи ҳам ана шу «шаҳарча»да қурилади. Бемалол айтиш мумкинки, марказий спорт мажмуасидаги иншоотларнинг барчаси ҳар жиҳатдан профессионал ва халқаро андозаларга мос бўлади.

Янги қурилаётган иншоотлардан яна бири шаҳар марказидаги енгил атлетика спорт манежи. Унда енгил атлетиканинг барча турларидан ташқари кураш, дзюдо билан ҳам шуғулланиш имконияти яратилади. Шунингдек, «Дельфин» ёпиқ сузиш ҳавзаси ҳам барпо этилаяпти.

— «Универсиада» кунларида мусобақа қатнашчиларига, меҳмонларга хизмат кўрсатиш қай даражада ташкил этилади?

— Қатнашчиларни жойлаштиришда асосан олий ўқув юртлари ва айрим коллежлар ётоқхоналаридан фойдаланишни режалаштираяпмиз. Бунинг учун, албатта, биринчи галда ётоқхоналар тубдан таъмирланади. Бу борада Самарқанд давлат меъморчилик-қурилиш институти ташаббусини алоҳида таъкидлаш жоиз. Институт ётоқхонаси шарқона анъаналар европа усулига уйғунлашган ҳолда таъмирланди ва қайта жиҳозланди.

«Универсиада» иштирокчиларига хизмат кўрсатадиган маданият масканлари, оромгоҳлар, ошхоналарни таъмирлаш, қайта жиҳозлаш ҳам эътибордан четда қолгани йўқ. Шунингдек, янги спорт иншоотлари имкониятлари ҳам ўрганиб чиқилаяпти.

Айни пайтда ҳомийлар номинацияси низоми ишлаб чиқилган. Унга кўра «Бош ҳомий», «Махсус ҳомий», «Мақсадли ҳомий» ва яна бир қанча муассислар ишлари йўлга қўйилиши керак. Ҳомийлар, мулк шаклидан қатъий назар, мамлакатимизнинг исталган шаҳар ва қишлоқларидан бўлиши мумкин. Уларга яратиладиган имтиёзлар ҳадемай қабул қилинадиган низомда аниқ-яққол ифодасини топади.

— «Универсиада-2004» тимсоли мусобақанинг ўзига хослигидан дарак бериши табиий...

— Худди шундай. Ҳозир ана шу асосий тимсолни яратиш устида иш олиб борилмоқда. У Самарқанд шаҳри герби билан уйғунлашган ҳолда яратилади. Вилоятдаги бир неча корхоналар эса «Универсиада-2004» тимсоли туширилган буюмлар ишлаб чиқариш режасини белгилашди. Жумладан, «Парвона» кўп тармоқли фирмаси, «Сино» совутгичлар заводи, «Самжентекс» қўшма корхонаси, «Бахт» фирмаси, «Стеклопластик» ҳиссадорлик жамияти, «Усто» миллий ҳунармандчилик бирлашмаси каби жамоаларда бир неча лойиҳалар, андозалар тайёрлаб қўйилди.

Хуллас, мамлакатимизда учинчи бор ўтказиладиган «Универсиада-2004»га тайёргарлик ишлари қизғин. Бу ҳозирлик замирида оддий баҳслар ўтказиш эмас, балки миллат спортининг, соғлом авлоднинг эртаси, порлоқ истиқболи намоён, албатта.

Абдурасул САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Илк олтин медаль

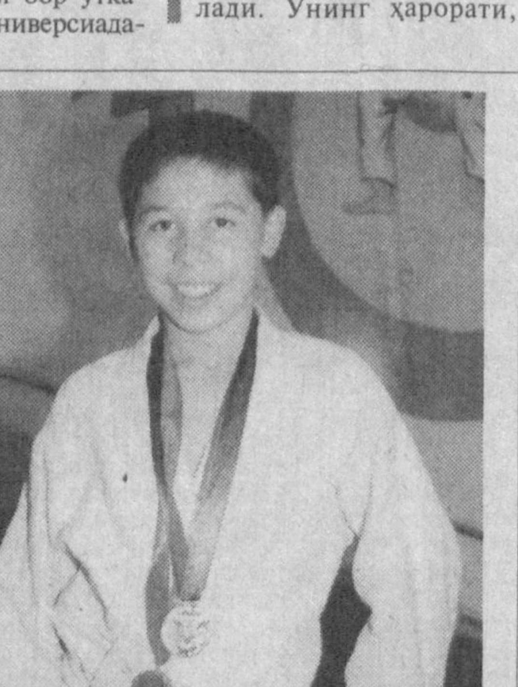

Қарши Давлат университети қошидаги гимназия ўқувчиларининг спорт билан шуғуланишлари учун барча шароитлар яратилган. Бу ерда болаларга малакали мутахассислар спортнинг сир асрорларини қунт билан ўргатишмоқда. Шу боис меҳнатларининг самараси ҳам қисқа муддат ичида кўринди. Яқинда ўсмирлар ўртасида юнон-рум кураши бўйича Бухоро шаҳрида бўлиб ўтган мусобақаларда гимназия ўқувчиси Дилшод Инотов 3-ўринни эгаллади. Орадан ҳеч қанча ўтмай у яна муваффақият қозонди. Қарши шаҳрида ташкил этилган беллашувларда 8-синф ўқувчиси Дилшод фаолиятидаги илк олтин медалини қўлга киритди.

СУРАТДА: ёш юнон-рум курашчи Дилшод Инотов.

З. РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

Болалар спорти

УЛАР ЮРТ ДОВРУҒИГА ДОВРУҒ ҚЎШАДИ

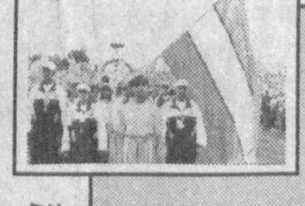

Андижон осмонида порлаган юлдузлар ўзининг сўнмас ёғдулари билан қалбларни ром айлади. Айниқса, қўрғонтепаликларни. Ўғилларини Муҳаммадқодир, Ўткирбекларга, қизларини Ирода-ю, Нилуфарларга ўхшашини орзулаганлар бир тану бир жон бўлиб, ўйингоҳлар қурмоқдалар, болаларнинг жисмонан чиниқишлари, нуфузли беллашувларда юрт шаъни, шарафини муносиб ҳимоя қилишлари учун ҳамма шарт-шароитларни яратмоқдалар. Мухбиримизнинг Қўрғонтепа тумани ҳокими муовини Икромжон БУВАНАЗАРОВ билан суҳбати шу ҳақда кечди.

— Андижонда бўлиб ўтган «Баркамол авлод» ўйинлари, дея сўз бошлади суҳбатдошимиз, — энди-энди спортга қадам ташлаётган юзлаб, минглаб болакайларда ҳавас, иштиёқ уйғотди. Ота-оналар қалбига чўғ ташлади. Унинг ҳарорати, тафти бугун кўпларни оёққа турғазди. Маҳалла, қишлоқларда бўлсангиз одамларнинг болалари учун ўйингоҳлар ташкил этаётганига гувоҳ бўласиз. Ўқув юртларини айлансангиз, яшил майдонларни қий-чувга тўлдирган ўғил-қизларимизнинг муросасиз беллашувларини кўриб кўнглингиз яйраб кетади. Спорт илгари шаҳарларда кўпроқ оммавийлик касб этганди. Энди у қишлоқдагилар ҳаётининг ҳам ажралмас қисмига айланди.

— Ҳокимлик болалар спорти базасини шакллантириш ва ривожлантириш учун кўпроқ нималарга эътибор қараятпи?

— Бу борада махсус дастур ишлаб чиққанмиз. У шунчаки қилинадиган ишлар рўйхати эмас. Бу ҳужжат туманимизда фаолият кўрсатаётган ташкилот ва ширкатлар, муассасалар, мулкдорлар ва ҳомийлик қилиш истагида бўлган тадбиркорлар режаси, имкониятлари, фикрлари йиғиндиси. Ҳокимлик ҳар бир таклифни мукаммал ўрганиб чиққанидан кейингина бир тўхтамга келди. Масалан, «Деҳқончек» ширкат хўжалиги ўз маблағи ҳисобига келаси йил ўн минг, «Қўштепа» ширкат хўжалигиям 2005 йилда шунча ўринли замонавий ўйингоҳ қуриб бермоқчи.

Ёки бўлмаса «Намуна» ширкат хўжалиги тасарруфида бўлган вилоятдаги йирик спорт мажмуаларидан ҳисобланган «Савай»ни олиб кўрайлик. Бир неча йиллардан буён қаровсиз ётган ушбу ўйингоҳда ҳам илк ишлар кўзга ташланмоқда. «Савай» спорт мажмуасининг қишки зали таъмирдан чиқай деб қолди. Бундан ташқари футбол майдони, югуриш йўлакчалари, ёпиқ сув ҳавзаси, волейбол, баскетбол майдончалари ҳам шу куннинг талаби даражасида таъмирланиб, болалар ихтиёрига топширилиш арафасида.

«Қўрғонтепапахта» ҳиссадорлик жамиятининг санъат саройи базасида эса «Замондош» ёшлар маркази иш бошлади. Бу ерда 200 нафар ўсмир спортнинг ўнгга яқин тури билан шуғулланмоқда.

Шундай қилиб, туманимизда спорт заллари сони 35 тага, баскетбол майдони 53 тага, волейбол ўйингоҳи 136 тага, теннис кортлари 9 тага, футбол беллашувлари бўлиб ўтадиган майдонлар сони эса 47 тага етди. Умуман олганда, жорий йилнинг ўзида 9 та спорт иншоотида 6 миллион 720 минг сўмлик таъмирлаш ишлари олиб борилди.

— Авваллари қишлоқда туғилган болалар шаҳарда чемпион бўларди. Эндиликда унинг аксини кўрамиз. Бугун ҳар бир маҳалланинг ўз чемпиони ёки бўлмаса умидли спортчиси бор. Бу кўнгилларга ёруғлик солади, албатта. Хўш, бу каби муваффақиятларга қандай эришилмоқда?

— Жойларда бири иккинчисига ўхшамайдиган ўйингоҳлар очдик. 17 та маҳалла фуқаролар йиғинларида спорт майдонлари учун ер ажратилди. Маҳалла ҳудудидаги корхоналар, муассасалар, тадбиркорлар ана ўша майдонлар қурилишини ўз зиммаларига олишди. Ҳозирга қадар Қўрғонтепа шаҳридаги Тошкўрғон маҳалласида, Дардоқ қишлоғидаги Нодира, Чимёндаги Деҳқончек маҳаллаларида футбол, волейбол, қўл тўпи, кураш майдонларига эга бўлган ўйингоҳлар қуриб битказилди. Эндиликда, маҳаллаларда 42 та футбол, 43 та баскетбол, 25 та қўл тўпи, 50 та волейбол, 28 та стол тенниси, 3 та кураш майдони, 9 жойда бокс тўгараги ёшларни бағрига олган.

«Обод маҳалла йили»да маҳаллалар ўртасида оилавий мусобақалар ўтказишга эътибор қаратилмоқда. Бу тадбир аслида спортнинг оммавийлигини таъминлашга хизмат қилади, албатта. 63 та маҳалла фуқаролар йиғинида спортнинг 4 тури бўйича беллашувлар ўтказилди. Тадбирларда 610 оилавий жамоа иштирок этди.

Андижон осмонида чарақлаган юлдузлар юзлаб, минглаб умидли спортчиларни ўз ортидан эргаштираётгани, айниқса қувонарли. Улар орасидан Ватан шарафини муносиб ҳимоя қила оладиган, юрт довруғига доврук қўшадиган ажойиб спортчилар етишиб чиқажагига ишонаман. Қишлоқ болалари ҳам шаҳардаги тенгқурларидан асло қолишмай, юксак натижаларга эришса қандай яхши.

Суҳбатдош: Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

Саломатлик масканларида

«Умид гулшани»

санаторийсига республиканинг турли бурчакларидан аёллар ташриф буюришади. Уларнинг умид, илинж ва мақсадлари битта: ОНА бўлиш.

Аёл зоти борки, она бўлишни орзу қилади. Тунлари ухламасдан бешик тебратиб алла айтиш, мурғаккина гўдагини ойга, юлдузларга қиёслаш унинг учун улкан бахт. Тошкент вилоятининг Қибрай туманида, шундоққина катта йўл бўйида жойлашган санаторий оналик ва болаликни муҳофаза қилишга ихтисослашган. Йил — ўн икки ой мобайнида мижозлар билан гавжум.

Санаторий гинекология ва андрология бўлимларидан иборат бўлиб, 150 ўринга мўлжалланган. Бир йилда ўрта ҳисобда 2-2,5 минг бемор даволанади. Гинекология бўлимида фақат аёллар, андрология бўлимида эса эр-хотин бир вақтнинг ўзида даволанишади.

— Халқимизда қизиқ бир одат бор, эҳтимол қусурдир,— дейди бош шифокор Одилжон Мамажонов. — Бу, айниқса қишлоқларда кўпроқ учрайди. Оилада фарзанд туғилмадими, тамом, айб келинда. Шундай қайнона-қайноталар борки, келинини етаклаб келади, айбини бўйнига қўйиб беринг, сўнг орани очиқ қиламиз, деб. Яқинда бир пўрим йигит кириб келди. Салом-алик йўқ, бурни осмонда.

— Ока, келинингиз тўрт йилдан буён туғмайди, яхши дўхтирлардан борми, текшириб берадиган. Соққасини тўлайман.

Наилож, касбим юзасидан уни ҳайдаб юборолмайман. Эр-хотин икковини анализлар топшириш ва тиббий кўрикдан ўтказишга жўнатдим. Маълум бўлишича, ҳамма гап димоғдор йигитнинг ўзида экан. «Ана энди соққани икки-уч баравар қилиб тўлайдиган бўлдингиз. Яъни ўзингиз даволанасиз» дедим.

Пуштсизлик нисбатан эркакларда кўпроқ. Чунки касаллик оғриқ бермайди ва шунинг оқибатида оғир ҳолатлар ҳам келиб чиқади. Шу ўринда бир нарсани айтиб ўтмасам бўлмас. Санаторийимизга келаётганлар қўлида соғлиги тўғрисида ҳужжат, яъни йўлланма бор. У участка ёки оила шифокори томонидан тасдиқланган бўлади. Афсуски, ўша йўлланмаларнинг 80-90 фоизи ўзини оқламаяпти. Шунинг учун даволанишга келувчилар ўзимизда алоҳида тиббий кўрикдан ўтишади. Яқинда бир аёл келди. Ҳужжати жойида. Текширувда маълум бўлдики, унда палеп — ўсма бор экан. Борди-ю тўғридан-тўғри даволашни бошлаб юборсак, физиотерапия муолажаси уни янада ўстириб юборган бўларди.

—Табиий пуштсизликдан ташқари одамнинг ўзи ҳам бепарволиги ёки бошқа хатти-ҳаракатлари билан фарзандсизликка сабабчи бўлиши мумкинми?

—Албатта-да. Масалан, йод етишмаслиги организм мувозанатини бутунлай издан чиқариб юборади. Бўқоқ касаллигини пайдо қилади. Бу, ўз навбатида, пуштсизликка олиб келади. Аслида бунинг олдини олиш унчалик қийин эмас. Ҳар бир одам ёшлигидан ўз соғлиғига эътибор билан қараса бўлди. Акс ҳолда касаллик ўтиб кетиб, даволаш анча мураккаб кечади. Шунингдек, грипни оёқда ўтказиш ёхуд тўла даволамаслик ҳам фарзандсизликка олиб келиши мумкин. Хайриятки, кейинги йилларда халқнинг тиббий саводхонлиги юқорилаб бормоқда. Ёз ойларида мендан қуда бўлмиш икки оила ёрдам сўрашди. Уларнинг фарзандлари — қиз билан йигит никоҳдан олдин тиббий кўрикдан ўтишса, икковида ҳам сурункали шамоллаш бор экан. Бу ерда қайтадан синчиклаб текширдик. Текшириш натижаларини кўриб чиқдик ва амбулатория шароитида даволадик. Тушунган ота-оналарнинг борлиги қандай яхши.

—Даволаш курси ўн саккиз кун бўлиб, пулли хизмат бир киши учун 123 минг сўмдан 167 минг сўмгача экан. Касаба уюшмалари йўлланмаси билан келганлар бунинг қирқ фоизини тўлайдилар, холос. Қолганлар-чи? Демоқчиманки, йўлланма нархи уларга қимматлик қилмайдими?

— Тўғри. Ҳамма ҳам касаба уюшмалари томонидан келавермайди. Бунинг ҳам чорасини кўриб қўйганмиз. Айни пайтда кўпчиликни амбулатория шароитида даволамоқдамиз. Бу ўн тўрт-ўн саккиз кун давом этиб, 50-60 минг сўмга тушади. Анави коттежни кўраяпсизми, таъмирдан чиқай деб қолди. Битиши билан меҳмонхона сифатида ишга туширамиз. Ана ўшанда кундузи даволанмоқчи бўлганлар ижара уй излаб юришмайди. Нархи ҳам унча қиммат бўлмайди. Қарабсизки, бизга ҳам, уларга ҳам фойда.

— Тиббиёт соҳасида ишлайдиганлар қўлингга қараб туришади, деган гапларга қандай қарайсиз?

—Фарзандсизлик — энг оғир дард. Бундайларнинг оиласида тинчлик, ҳаётида ҳаловат бўлмайди. Ўзи куйиб-ёниб турган, остонамиздан нажот излаб келганлардан тама кутиш бориб турган пасткашлик. Шу ерда хизмат қилувчи ўн икки нафар олий тоифали шифокор ва ўттиз икки ҳамшира биладики, бундай номаъқулчилик содир этган куни ҳеч қандай шафқат бўлмайди. Даволанишга муҳтож ҳар бир аёл қиёфасида онамни кўргандек бўламан. Онам қирқ етти ёшида шифокорларнинг бепарволиги оқибатида ҳаётдан кўз юмган. Дугоналари билан Термиздаги санаторийга борган. Ҳеч қандай текширувсиз қўлланилган физиотерапия натижасида киста ёрилиб кетган. Шифокорлар нотўғри ташхис қўйиб, кўричак деб операция қилишган. Икки-уч кундан сўнг аҳволи ўзгармаяпти деб қайта операция амалга оширилган. Аслида кистанинг ичкарида қолган қолдиқлари йиринг боғлаб, чириб қонга ўтиб кетган. Ваҳоланки, у вақтида тозалаб ташланганида олам гулистон эди.

* * *

Одилжон билан суҳбатимиз ҳеч тугамайдигандай эди. Бироқ уни зудлик билан қабулхонага чақириб кетишди. Мен "Умид гулшани" 2002 йилда "Йилнинг энг яхши санаторийси" танловида иккинчи ўринга лойиқ топилганини, ҳамшира Саодат Ғойибованинг шу йили республика санаторийлари ҳамширалари беллашувида биринчи ўринни қўлга киритиб, ғолиб бўлганлигини котиба қиздан эшитдим. Буларнинг ҳаммаси тинимсиз меҳнат ва изланиш маҳсулидир.

Санаторий дарвозасидан киришингиз билан ҳовлидаги гўзаллик, саранжом-саришталик эътиборингизни тортади. Бўлимлар ва лабораторияларга олиб борадиган йўлакнинг икки томонига ўриндиқлар, мўъжаз ҳайкалчалар ўрнатилган. Уларнинг ўртасига эса ҳар хил катталикдаги тошлар лакланган ҳолда турли-туман кўринишда териб қўйилган. Оддийгина тошлар ҳам гўзал бўлар экан-да, деган хаёл кечади кўнглимдан. Дарвоқе, бундан икки йил аввал булар йўқ эди. Ўшанда санаторийда қурилиш ишлари кетаётганди. Бир томонда трактор тарилласа, иккинчи томонда экскаватор вағиллаб ер қазирди. Бош шифокорни эса чанг-тўзонлар ичидан зўрға топиб олгандик.

Бугун аҳвол тамоман бошқача. Ҳовли саҳни катта боққа айланган. Кутубхона, газета ва журналлар сотиладиган киоска, клуб, чойхона, иссиқхона ишлаб турибди. Ҳаттоки мўъжазгина ҳайвонот боғи ҳам бор. Таъмирланаётган коттеж, теннис корти ва сувоғи қурий-қурий деб турган тандир қурилиш ишларининг интиҳоси экан. Бош шифокорнинг таъкидлашича, одамзот айниқса, тиббий муолажага муҳтожлар дори-дармон билан биргаликда ташқи олам гўзаллигидан ҳам даво топарканлар. Дори-дармон вужудни, гўзаллик эса кўнгилни даволар экан.

Биз "Умид гулшани"дан бир истак билан қайтдик: бу ерга умид билан келганларнинг умидлари ушалаверсин.

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА, "Халқ сўзи" мухбири.

Ташкилот ва корхоналар диққатига!

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси танлов савдоларини ташкил этиш бўйича республика бошқармасининг

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

қуйидаги иншоотларга пудратчи ташкилотларни танлаш бўйича танлов савдолари эълон қилади.

1. **Асака шаҳридаги 5-касб-ҳунар мактаби негизида қайта таъмирланадиган 450/100 ўқувчи ўрнига мўлжалланган саноат (енгил) касб-ҳунар коллежи.**
2. **Жалолқудуқ туманидаги касб-ҳунар лицейи негизида қайта таъмирланадиган 450/100 ўқувчи ўрнига мўлжалланган агросаноат касб-ҳунар коллежи.**
3. **Андижон тумани Хартум қишлоғидаги 900 ўқувчи ўрнига мўлжалланган иқтисодиёт касб-ҳунар коллежи қурилиши.**
4. **Булоқбоши тумани Булоқбоши қишлоғидаги 900 ўқувчи ўрнига мўлжалланган иқтисодиёт касб-ҳунар коллежи қурилиши.**

Қурилиш ишларини бажариш муддати — 2004 йил август.
Қурилиш ишларини молиялаштириш — 2004 йил манзил дастурига мувофиқ амалга оширилади.

5. **Избоскан тумани Н.Жўраев номли ширкат хўжалиги «Бешмирза» қишлоғидаги қишлоқ врачлик пункти қурилиши.**

Қурилиш ишларини бажариш муддати — 2004 йил I-чорак.
Буюртмачи — Андижон вилояти ҳокимлиги ҚКБ.
Манзили: Андижон шаҳри, Навоий кўчаси, 45-уй. Телефон: 25-25-61.
Қурилиш ишларини молиялаштириш — «SECTION-416(в)» программаси гранти бўйича тушадиган маблағ ҳисобига амалга оширилади.

6. **Андижон шаҳри Чет тиллари институти қошидаги 600/200 ўқувчи ўрнига мўлжалланган академик лицей қурилиши.**

Қурилиш ишларини бажариш муддати — 2004 йил август.
Қурилиш ишларини молиялаштириш — 2004 йил манзил дастурига мувофиқ амалга оширилади.

7. **Андижон шаҳри Муҳандислик-иқтисодиёт институти қошидаги 600/200 ўқувчи ўрнига мўлжалланган академик лицей қурилиши.**

Қурилиш ишлари — 2004-2005 йилларда амалга оширилади.
Қурилиш ишларини молиялаштириш — 2004-2005 йиллар манзил дастурига мувофиқ амалга оширилади.

Танлов савдоларида қатнашиш учун талабгорлар қуйидаги шартларга: танлов савдолари предметининг 20 фоизи миқдоридаги айланма маблағларнинг ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни беришга банк кафолатномасига, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурсларига ва мутахасисларнинг мавжудлигига, етарли касбий ва техникавий малака, молиявий имкониятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик-муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларга эга, тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.

Савдода қатнашиш ва танлов ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — танлов савдоларини ташкил этиш (тендерлар) бўйича республика бошқармасининг Андижон вилояти филиалига қуйидаги манзил бўйича мурожаат этиш мумкин:

Андижон ш., Б.Ҳакимов к., 14-«А» уй. Тел./факс: 24-72-79.

Бир тўплам танлов ҳужжатларининг нархи — 50 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда қабул қилинади.
Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати.
Танлов савдолари эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб, 30 кун ўтганидан сўнг юқорида кўрсатилган манзилда ўтказилади.

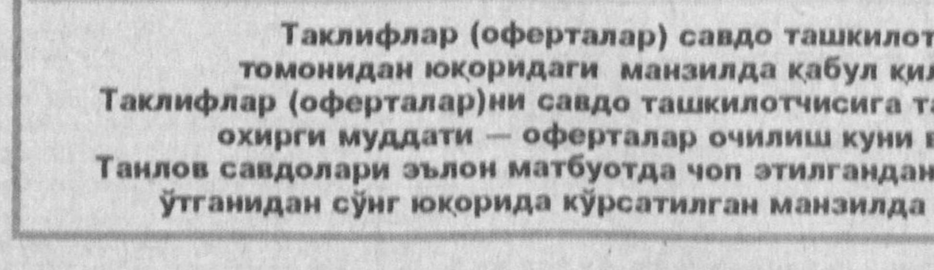

Республика «Маънавият ва маърифат» маркази жамоаси Миллий мафкура илмий тарғибот маркази директори Убайдулла Олтиновга падари бузруквори

ИЛЁС отанинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари вазифасини бажарувчи — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0066. 22589 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Акбар БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
Т -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ф. Санаев.
Навбатчи — С. Донiёров.
Мусаҳҳиҳ — М. Сулаймонова.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди — 22.20 1 3 4 5 6